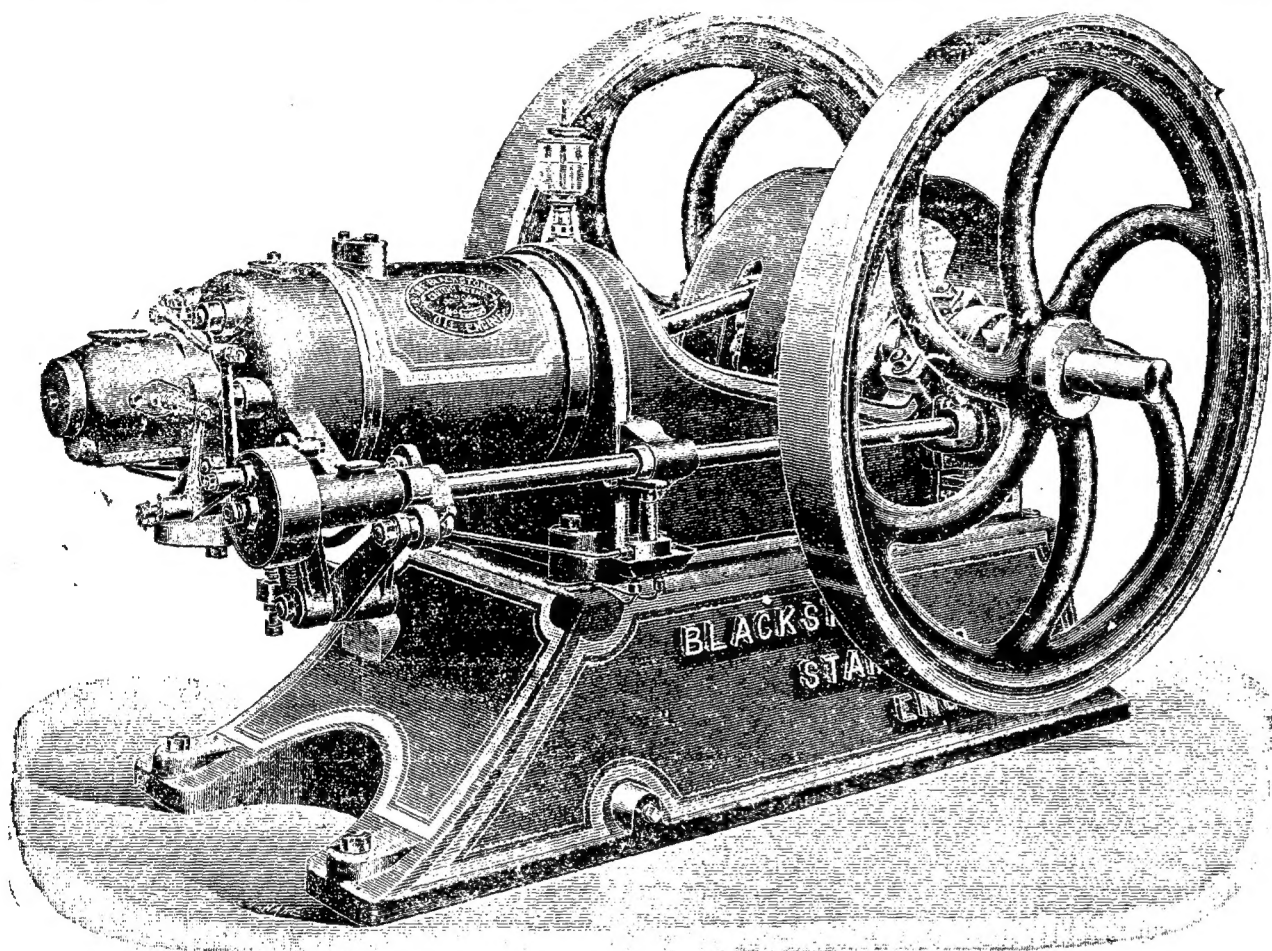

౧౯౧౯

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 6. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 11 వ తేది గురువారము NO. 209
సంపుటము. ౬ } సిద్ధాద్ధి నామ సంవత్సర మార్గ శిరమా నబమా శ చతుర్థి ర. } సంచిక ౨౦౯

బ్లాక్ స్టోన్ ఆయిల్ ఇంజనులు.

కిరసనాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోన్ ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుము.

సోలు ఏజెంట్లు:

మార్షలు సన్స్ & కో., (ఇండియా) ప్రైవేటు, ట్రేడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

ఆమృతాంజనము

తలనొప్పులకు క్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడా మా ఆమృతాంజనము ను వాడి సంతోషాత్రితుల నయముగను.

మలభ వెల 0-8-0 అణాలు.

మోహిని తైలము రు 0-12-0
శామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

ఆమృతాంజనం డిపో,
6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

అయ్యా, కోర్టుకు సంబంధించిన క్రకటనలన్నియు చాల జలుగు అక్షరములతో యేమియు తెలియక వ్రాయుచున్నారు. అటువంటి క్రకటనలలో అక్షరము పొరబాటు కలిగినను వ్యవహారము చెడుచున్నది. కావున దయచేసి క్రకటనలను కంపు వారు స్పష్టముగ విడివిడి అక్షరములతో వ్రాసి కంపెనయెడల చాల కృతజ్ఞులము. లేనియెడల తక్కువల తడకలై ఉపయోగము లేని క్రకటనలై వ్యవహారపు సంగతులను వివరముగా తెలుపజాలవు. కొన్ని సమయములందు సకాలమునకు తమ క్రకటనలను వేయజాలక త్రిప్పివేయవలసి వచ్చుచున్నది.

వ్యవస్థాపకుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జీ, మంచిమందు
దట్ట 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 8-8. 10-8 రు. 25.
చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చెర్మమునకుంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట ఆయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన కైద్యము:—1. పురుగు లోచర్మములోనికి పోవుమును. 2. పురుగుల జంపు చుండును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాయలు, మెండుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేదా కేరమంటిట వ్యాపించి నిద్రపట్టని పరిస్థితులు.
అమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి, మద్రాసు.

ఆంధ్రదినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు 18-0-0
6 మాసములకు 9-0-0
3 మాసములకు 4-8-0
1 మాసములకు 1-8-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు 3-0-0
కారణము:—ఇది ప్రకృత్యాధిని యైన వాటికము. ఇంకెంత జరిపిరవలయును. వెల 0-4-0 పోష్టేజీ కలు. కంఫుడురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుగావలసినది. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు

పల్లెసిటీబోర్డువారి ప్రకటనము

మనవాళ్లకు మనము ఏలాపడు మేలు చేయవచ్చును

మన డిక్షనులో ఉన్నవాళ్లందరికీని మేలయ్యేవరకు చేయవలసి మనలో ఉన్నవారు వాళ్లకు ఆశీస్సులు ఇచ్చి డు కోరిక తీర్చివేయవలసి, ఇతరకేసులలో ఉన్న గొర్రెలు గడ్డ కట్టాలి తొలగించడానికి అక్కడ ఉండేవాళ్లు చేస్తూ ఉన్న ప్రయత్నాలను సూచించి చూపుచున్నందున, మన డిక్షనులను మనమున్న కట్టలను చూస్తూ ఉన్నందుకల్లమున్న, మన వాళ్లకు ఇప్పుడు ఇటువంటికోరిక తీర్చివేయవలసి, తమ కుష్టకన్న వేదము మనకు ఉన్న కట్టలను చూచి నిజముగా బాలిపడేవాళ్లు మాత్రమే అటువంటివాళ్లకు నిజము మేలు చేయగలుగుతారు. ఇతరులకు మేలు చేయవలెనని కోరేవారికి అటువంటి అనేకములు రావచ్చును. అయితే కట్టలలో ఉన్నవాళ్లకు చూచి చాల బాలిపడేవాళ్లున్న అట్టి వాళ్లకు నిజముగా మేలు చేయవలెనని కోరేవాళ్లున్న మాత్రమే మనకు చెప్పివేయగలిగి అటువంటి నష్టాన్ని చూచి తమకోరికను తెరవేయగలగలుగుతారు.

ఇతరులకు మేలు చేయవలెనని కోరే వాళ్లు మొదట అటువంటి కోరిక ఉండడమే చాలా అవసరమునున్నది టిక్కిరి, ఎట్లా ఎట్లా పనిచేస్తే తమ కోరిక తీరేదనిచూచుకూడా తేర్చుకోవలసి ఉంటుంది. కోరికపూర్వకముగా ఉపనిష్ఠి లేవోటులందరికీ పనులుచూచు తమకుంటే ఎక్కువ అనుభవకాలు లయినవారిలో కలిసి మాట్లాడితూ ఉండుటకు మీలెవోటులందరికీ ఉండేవాడు ఏలాగున కోరికపూర్వకము చేస్తూ ఉండవచ్చునో దిగును తెలియజేస్తూ ఉన్నాము.

1. మీరు మీ చుట్టుప్రక్కలందరికీ వీరవాళ్లకు మీరు కచ్చినంత చదువు రావచ్చుకొన్న సమాచారమును మీరు చేయవలెనని కోరిక మీరు నిజముగా ఉంటే, మీరు వారికి అట్లా మేలుచేస్తూ ఉండడానికి ఒకవేళను ప్రత్యేకముగా ఏర్పరచుకొని యుండవలెను.

2. మీరు క్రమ వారములలోను ఒక ప్రాంత మాత్రమే అయినా అట్లా వీరవాళ్లకు మేలుచేస్తూ ఉంటే, ఒకటి రెండు ఏళ్లలో వాళ్లకు ఎంతో విశేషమయిన మేలు చేయగలిగిన వారు రవుతారు.

3. మీ స్నేహితులలో ఒకడైన మీరు సమాచారము చేస్తూ ఉండేటటు మీరు తేలుకోవలసి, మీరు ఎప్పుడయినా వేరేవరకు చూచుకోవలసి ఉన్నప్పుడు వారు మీరు చేస్తూఉండే ఉపకారకార్యములను జరిపించుకూ ఉండగలుగుతారు.

4. అటువలెనాక మీ సమాచారము ఎవరెరికి కావలసి ఉన్నదో మీరు విచారించి ఉండవలెను. మీరు ఉండే చోటికి దగ్గరనే ఒక చూలపేట ఉండవచ్చును. అక్కడ కాపురమున్న వాళ్లు చాలా వీరవాళ్లయి యున్నారనిన్ని వాళ్లు ఉండే చోటులు ఆరోగ్యకరమునని కావనిన్ని మీరు కనబడవచ్చును. అటువంటి చోటులలో వేరయినను మీరు వాగు చేయడానికి నిశ్చయించుకొని, అక్కడ ఉండేవాళ్లకు ఎటువంటి కష్టము ఎందుకు కలుగునో మీరు విచారణ చేయవలెను. అట్లా విచారణ చేయడము ఏలాగో మేము విడిగా ఒక పత్రికలో తెలియ జేస్తున్నాము.

5. అక్కడ కాపురము చేస్తూఉన్న వాళ్లు చాలా వీర వాళ్లయి యున్నారనిన్ని వారు సామాన్యముల చేతులతోపడి అప్పులలో పాడిగి పోయినందుకల్లనే అట్లా వీరవాళ్లయి ఉన్నారనిన్ని మీరు బహుశా స్వప్నమవుతుంది. అప్పుడు వాళ్లను ఎట్లా వాళ్ల అప్పులలోనుంచి తప్పించడానికి సాధ్యమవుతుందా అని మీరు ఒక ఆలోచన తీర్చివేయవలెను. వాళ్లకు ఆ అప్పులలోనుండి వరసరసమయిన సంఘము వారి మూలమున తప్పించవచ్చును. అటువంటి సంఘమువారు మన దక్షిణ ఇండియాలో ఉన్న వేదవాళ్లను వందల కొలదిని వాళ్ల అప్పులలో నుండితీర్చివేసి వాగుచేసిఉన్నారు. అటువంటి సంఘమును ఒకదానిని మీరు ఎట్లా స్థాపించవచ్చునో చెప్పడానికి అక్కడ చోటు చాలదు గనుక దానినిగూర్చి ఇంకోకపత్రికలో వ్రాస్తాము.

6. అట్లై ఆరోగ్యకరముయిన ఫీటిలో ఉన్నదని కూడా మీరు తెలుసే తెలియక మౌనము. అక్కడి వాళ్లలో మీరు కొంచెము పరిచయము చేసికొనగానే, ఆ చోటును ఎక్కువ కృతముగా ఉంచుకోవలెనని మీరు వాళ్లకు తేర్చి

వలెను. అవలై ఒక హ్యూమనిస్ట్ పట్టుము వద్దనే ఉన్నట్లయితే, వాళ్లకు అక్కడినుంచి ఒక చెత్తతోటిని తేప్పించి ఇత్యవలెను. అది అట్లా కేసులే అక్కడనే ఒక గోటి కిక్కిరించి ఆ పట్టానిని చెత్తవంటి దానిలో పారవేస్తూ ఉండవలెనని వాళ్లకు మీరు తేర్చవలెను. వాళ్లచేత ఇట్లా చేయస్తూ ఉండడము అసాధ్యమై ఉన్నట్లు మొదట మీరు నోచుకొను. కాని, వాళ్లు కృతముగా ఉంటే ఆరోగ్యకరములయినా దా అటువలెనా వాళ్లకు త్వరగానే తెలిసి వస్తుంది. అప్పుడు మీరు వాళ్లకు మేలును ఇంకాచేయడానికి మీరు గులభవవును.

7. మీరు ఆ పట్టెను సామంతులపువేళ్లకు కట్టితే అక్కడక్కడ ఉండే వాళ్లు వాగుఉన్నట్లు మీరు కనబడవచ్చును తాము తాగుకొనే ఒకవేళను తాము తాగుకొనే ఒకవేళను కట్టి పనిచేయవలెనని, తమ ప్రతుకవలె తాగును ఒక్కటే కొంచెము విశేషమును గుర్తుచేసి వాళ్లు మీలో అనవచ్చును. అటువంటి నిజముకావని వాళ్లకు రుజువుచేయవలెనని మీరు కష్టమును ఉంటుంది. అయినాగాని వాళ్లు ఆ తాగుదును మాంచేసేటట్లు చేయడము కులభవమయిన పనే నునుండి. మన డిక్షనులో ఆనేకయియోటులలో ఉన్నప్రజలు తాగుదును మాంచేసేటట్లు ఉండక చేయగలిగినారు. అప్పటినుండి వాళ్లు ఎక్కువగా తాగునట్లు.

8. ఆ పట్టెలో ఉండేవాళ్లు ఎంత మాధుర్యము ఉన్నారోకూడా మీరు కనబడుతుంది, అప్పుడు మీరు ఏమి చేయవలెనదంటే మీరు వాళ్లలో నుంచి మాటలు చెప్పి వారు తమ పిల్లలకు అక్కడికి దగ్గరగా ఉండే ఏ బడియినా క్రమముగా పంపేటట్లు చేయవలెను. ఆ పిల్లలలో ఎవరెరిక క్రమముగా బడికి కట్టవలెనో కూడా మీరు ఆ బడి పెద్దవారులను అడిగి తెలుసుకోవలెను అట్లా తెలుసుకొని మీరు ఆ పిల్లలలోను తెల్ల వాళ్లు వారికి ఎక్కువకృతముగా పంపుతూ ఉండేటట్లు చేయవలెను. మీరున్న మీ స్నేహితులున్న ఆ పట్టెలో ఒక రాత్రిబడికి కూడా పెట్టవచ్చును గాని మీరు చేయవలసి ఉన్నవలెను ఇంకా చాలా ఉన్నందుకల్ల మీరు ఇంత కష్టములే అటువంటి బడికి ప్రారంభించగలుగు.

మన సూచించినలాగున మీరు పనిచేయడానికి ఇష్టమున్నవారయితే, ఇటువంటి సంగతులను గూర్చి ఇంకా తెలుసుకోవలెననిచూచు, మీరు ఈ క్రింద చెప్పినవారికి వ్రాసి తెలుసుకోవచ్చును.

II

విచారణ చేయవలసిన విధము.

మనము మనవాళ్లకు ఎట్లా మేలు చేస్తున్నామోనో ఒక పత్రికలో ఇతరులకు తెలియజేసి యున్నాము. అట్లా ఇతరులకు మేలుచేయడానికి మొదలుపెట్టేవారు ఎట్లా పనిచేయవలెనో తెలియజేయడానికి ఆ పత్రికను వ్రాసినాము. వారానికి ఒక్కప్రాంతమునందయినా ఇతరులకు ఉపకారము చేయడానికి ప్రయత్నం గోరేవారికి ఈపత్రికను వ్రాస్తున్నాము. అటువంటివాడు ఏవోటికయినా కల్పనకన్న అక్కడ విచారణ చేయవలసివుండే విషయములను దీనిలో కనబడవచ్చును. ఈసంగతుల సన్నిటిని విచారణచేయడానికి కొంతకాలము పట్టుతుంది. గనుక వారు ఏవోటికయినా కల్పన విచారించేటప్పుడు తమకు తెలియజేయే విషయముల సన్నిటిని ఒకరిన్న ఒకరు ప్రత్యక్షముగా వ్రాసి వ్రాయుకొంటూ వుండవలెను. ఇట్లా వారు కొన్ని నెలలవరకున్న చేస్తూవుంటే వారికి ఆచోటులలో వుండేవారినిగూర్చి ఎన్నోన్న కొత్తసంగతులు తెలుస్తవి. అది వారికి అటువలెనాక ఆరోగ్యమును పుట్టిస్తుంది.

1. ఈవిచారణ చేయవలసే పేర ఏలాగున ? 2. విచారించే ఊరిపేరు ? అది ఏ పెద్దపట్టణము వద్ద నున్నది ? 3. ఆ ఊరిగూర్చిన విషయములు : ఎత్తయినచోట నున్నదా ? తేక, పయనములో నున్నదా ? దానియట్లును గోడలు ఉన్నదా ? అది ఏ ఏటిదగ్గరయినా ఉన్నదా ? ఇటువంటి ఇతర విషయములు. దానిలోని ఇష్ట వట్టితో కట్టినదా ? రాతితో కట్టినదా ? ఇటుకతో కట్టినదా ? దానిలో ఎన్ని మిడ్ల యిల్లున్నవి ? ఎన్ని పెంతుట్లున్నవి. మొత్తము ఎన్ని ఇల్లున్నవి ? జనులెందరు ? 4. ఏ ఏ కులములవారున్నారు ? ఏ ఏ వారువారున్నారు ? వారు ఎందరెందరున్నారు ? (తెల్లవారినికూడా కలుపుకొనవలెను) 5. వాళ్లకు ముఖ్యమయిన వృత్తులే ? 6. వాళ్లకు నీటివనం ఏక్కడ ? వారి పిల్లలలో రాత్రులందు దీపాలు పెట్టుకున్నారా ? చెత్తను పారవేయడానికి తోట్లయినా గోరులయినా ఉన్నదా ? మరుగునొడ్డు ఏరయినా ఉన్నదా ? 7. వాళ్లకు వైద్యసమాచారమున్నది ? అక్కడ ఏ వై

ద్యముగా ఉన్నదా ? ఆస్పత్రి ఉన్నదా ? నునునా ఇతర కాల ఉన్నదా ? మర్రసా ఎవరయినా ఉన్నారా ? అటువంటివాళ్లు నంకలవాళ్లా ? ఆ ఊరివాళ్లు జబ్బులుపడితే ఏయెందులు వున్నాయో అంటారు ? స్త్రీలు క్రసవించినప్పుడు వారికి జిగ్గే ఉపకారము తెలుసుకొనో ముఖ్యముగా వ్రాసి ఉంచుకొనవలెను. 8. ప్రజల ఆరోగ్యము : ఆ ఊరిలో సాధారణముగా ఏరోగము వస్తువుంటుంది. ఆ ఊరిలో పనిపిల్లలు ఎంతమంది చనిపోతూవున్నారు ? ఏదాని తోతగా ఉండేవాళ్లు మొయ్యిటికి ఎంతమంది చనిపోతారు ? (ఈవిషయము పుట్టుచావుల ట్రీలోమాత్రమే తెలుస్తుంది.) 9. అక్కడివాళ్లలో ఎవరుండి అప్పులలో పడి ఉన్నారా ? వారికి ఆప్పు ఉన్నది ? వాళ్లు ఎవరికి తాకినది ఉన్నా ? ఏమి కుదుగుపెట్టియున్నారా ? ఎవరి వడ్డి ఇస్తున్నారా ? 10. ఆ ఊరిలో వరసరసమయిన యెలులలు లేవయినా ఉన్నదా ? అది బాగా పనిచేస్తూ ఉన్నదా ! 11. ఆ ఊరిలో విద్యార్థివర్గ ఎలా ఉన్నది ? బిడ్డ ఉన్నదా ; ఎందరు చదువులవారున్నారు ? 12. ఆ ఊరిలో కట్టుకుంటూ ఏరయినా ఉన్నదా ? అక్కడివాళ్లు చాలా తాగుతూ ఉంటారా ? 13. ఆ ఊరి పనులు ఎట్లా జరుగుచున్నవి ? వాళ్ల జగదాలకు తీర్చడానికి పంచాయతీదారు ఉన్నారా ? ఈ సంగతినీగూర్చి అక్కడి పెద్దలను అడిగి, అక్కడ పంచాయతీదారులు ఎవరును లేకపోతే, అటువంటి వాళ్లకు కొందరిని అక్కడ ఏర్పరచడానికి వాళ్లకు ఇష్టముంటుందేమో అడిగి తెలుసుకొనవలెను.

ఆ పంచాయతీదారులు : (1) ఆ ఊరిలో ఒక కరన్న రంగును సంఘమును ఏర్పరచుకొనినది. (2) ఆ ఊరు కుభ్రముగా ఉండేటట్లు చేస్తూ ఉంటారనిన్ని, (3) ఆ ఊరిలో తాగుదును మాంచేస్తూనిన్ని, (4) కలసిపట్టుకు బళ్లపెట్టి పురనిన్ని, మీరు వారిలో చెప్పవలెను.

14. ఆ ఊరిలో ఉన్న వాళ్లు నులుకుగాను నుంచి వాళ్లయిన్ని ఉన్నారని మీరు నోస్తున్నదా ? అట్లా లేకపోతే వాళ్లకు తాగుచేయడానికి ఏమిచేస్తే బాగా ఉంటుందిమీరు తోస్తున్నది ?

మన : మనము చెప్పి విషయములలో కేటినగూర్చి యయినా ఇంకా తెలుసుకోవలెనని మీరు ఇష్టముంటే, ఈ డిగులన్న వారిపేర వ్రాసి సంఘసేర సభవారి నలవకు ఆదగకచ్చు.

దక్షిణయిండియా ఆరోగ్య, జ్యేష్ఠ సంఘ
కార్యనిర్వాహక సభాధ్యక్షులు,
విక్టోరియాబునిగారు, కనాడరు ఇన్స్టిట్యూట్,
ఎగ్నూరు, మదరాసు

'చంద్రరేఖాపిలాసము

హాస్యకవుల బంధురాజులు : కూచిపూడికవి ప్రచీతము
"హాస్యకవి సమముగా గృహి నే కవులను జెప్పవలెదమిరుదము" - జగ్గకవి. రెండవకూర్పు. 12.

అపూర్వసంఘసంస్కరణము

కాలానుగుణ మైన "అపూర్వసంస్కరణము." "అక్షరలక్ష లిచ్చినను చాల" దని పొగడ్తగన్నది. అ. 8.

వసంత సేన
అతిమనోహర మైన యభినవకావ్యము పెక్కుకత్రికల మెక్కు పడినది. 0-8-0.

నీతికథాసంగ్రహము

చిరకాలమునుండి పాఠగ్రంథము. 20,000 ప్రతులు వ్యాప్తిలోనున్నవి. అందఱు చదువదగినది. అ. 4.

కాళ్ల కూరి గోపాలరావు గారు,
4 ఆచారపునంద, వార్నిటౌన్, మదరాసు.

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సన్మార్గమును బట్టి జీవ గాత్రా జ్ఞానమును నలుమువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహమును

1708

వైద్య విద్య

ఆను గ్రంథమును చదువును. కృతము, ఉపాధ్యక్షులకు.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

27, చీనాబజారు, మదరాసు.

అమెరికాదేశములో

లజపతి రాయగారి కృషి.

సంఘములకు గూర్చి ప్రాశస్త్యముగా అమెరికాదేశపు నేతలుగా నువ్వనివారు, భారతదేశము బ్రిటిషు పాలనాధీనముగా నున్నప్పుడు స్వయంప్రకటన చేసి, అదే కాలమున స్వయంప్రకటనము గనుకరింపజేయుటయు నది మొక్కిరిస్తూనే ఉన్నది. అందువలననే వాటి కాలము లజపతిరాయ ప్రయత్నములు ఫలప్రసవములను సృష్టించుకొనవచ్చును. అందుకనే నేతలు సభ్యుల సాహసమును, సహాయమునుబడసి యున్నారు. వారు తమకే కాలింది ప్రయత్నించి, అమెరికాదేశపు పలుకుబడి మూలమున మొత్తముగా అమెరికాదేశమున వాగ్దానమును గాని, లాలా లజపతిరాయగారు తమ సుదృఢమునకు తగినదని తేలి చిత్తునందు యున్నారు. వారి అవసరములైనను మనదేశము ధనము నీయవలయు విచారజరకము. వారి ధనములన్నియు; తగిన మనుష్య సహాయములే. ఇంతే గాక వీరి సుదృఢమున సోపానములు కచ్చట బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మిగుల చాచకత్వమున చేసి యున్నారు. ఈయనలకు మునుపటి అసాధారణము, మనుష్యులకు అవసరము. భారతమునకు కృష్ణరతు మాత్రమే యీ లోపమును తొలగించవలసి యున్నది. ప్రాశస్త్యముగారి ఉప వ్యాసము నంది కొన్ని ప్రభావాలకులకు బాంధవ్యము యున్నది.

“ఈసంవత్సరమున బ్రిటిష్ కలనీయుల విధానము నై నను తరీక్షించవలయును. అందువలనను నలసరాజ్యము లలోని ప్రజలు విద్యాధిపతులగురాక అమెరికాదేశమున బ్రిటిష్ అదేశముల బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు, స్వాతంత్ర్యమునకు సోపానము. తనమెవలసినదేయుల నిన్నుతన గౌరవ భూతముగను. వీరి బట్టిమార్చియేవల ఆంగ్లదేశము జయప్రకముగ కర్తవ్యములకు పోయినది. తేటకడగలను. భారతదేశమున కొక విధానముండెడిది. ఆంగ్లములు దానిని నిర్మూలించిరి. ఆంగ్లములు భారతదేశమున విద్యాధిపతికి వ్యతిరేకము ధనకర్తవ్యము బడిపోవుట కల్గుటకు 75,00,000 మంది పిల్లలలో 6,78,0,721 మంది మాత్రమే చదువుచున్నారు. భీకరమగుటల ఆ జాతివారిలో విద్యాగంధ విహీనులు 100-కి 98 వరుస యున్నారు. మనకు ఫీలిప్సను దీవులను పాలించిన 20 వర్సములలో విద్యావిహీనులు 100-కి 86 వరుస కన్పించితిమి. ఆర్య సంకతికి తెలిసిన హిందూవులలో 140 వర్సముల బ్రిటిషువారిలైన పిల్లలకు 100-కి 7 గురు మాత్రమే విద్యకర్తవ్యమింది నవాజుగనవచ్చుచున్నది. ఆంగ్లదేశ జాతీయ విధానము స్వీయదేశమున ప్రజాసామాన్యనిద్యకే ప్రతిపాదముగనున్నది. లలసరాజ్యము లలో విద్యా వ్యాప్తి కేవల యుగమందెప్పుడును నిరసించినది. ఈ ప్రతిపాదనకు ఆంగ్లదేశమునందలి లిబరలు మతమువారు ప్రతిపాద భావమును చూపించుచున్నారు.

“అటుకొలది భారతీయులు కమరక్తమును భార పోసి, సంగ్రామవిజయమునకు దొడ్చుచు. ఆంగ్లములు దగ్గిన పిల్లలకు మనమెట్లకు ప్రపంచమున కంతకును స్వతంత్ర యుగమునకు ననుకరింప జేయవలెనని ప్రకటించి యుంటిమి దాని సాధారణమునకేగిన భారతీయులందుల కనుగుణ్యముగ తమ కోర్కెలను చెల్లెల్లుచున్నారు. దానికి ప్రత్యుత్తరముగ కొలటుకానను నిర్మితమైంది..... పిల్లలకు భారతదేశమున లక్షల కొలదివలయు సత్వప్రవాహములు బూని తమ తమ జీవాలముల కేగిరి..... నిరాయుధులకు ప్రజలపై బ్రిటిషువారి తుపాకులను వియోజములకుంకి వాంఛించున కన రబడినది. ఈ సమయమున, ఆంగ్లదేశమున ప్రకటించిన స్వయంప్రకటనమునకు కాంగ్రెస్దేశము ప్రత్యుత్తర మొసంగి నది: మరలూరక.

చరకసంహితా, సూత్రస్థానము

ఆ ప్రతాప్నీ వ్యాఖ్యానములలో రాజులీ కి పుటల నైజున రు పానుల గ్లాసాగియులలో మూసంధికలుగా ముద్రింపబడింది. 23 సంఘము నిర్ణయమిది. దీనిపరమం ఆఖరున సంప్రదించును. నిజానాథులు చాలా కొద్దిగనుచు. త్వరలో దుఖాస్తు చేసినవారి కేంద్రము లభించును. చరకసంహిత యూర్పివన పిదపనే 2-వ విద్యమును ముద్రింపబడును. సంవికలుగా కొనువారి కేంద్రము యూర్పివన రు 12-8.0; వైద్యులవైద్య రు 14-0-; పోస్ట్ కేంద్రము.

రాజవైద్య కే. యస్. శాస్త్రిగారు,
కార్యదీక్షగారు.

దేశీయ వార్తలు

స్వయం మంత్రివర్గమువారు మరల పరిశీలించుట తీర్మానించిరి.

ఇటలీలోని సమైక్యములు మూడవేసినాటి యధికారమున వాగ్దానమున అదేశపువారు నిధిలో కొసాంఘిప్రతినిధి చెప్పెను.

మూర్తివైద్యులమున మొత్తము హామీలు గారు నవవీరు యువ వార్తలవేసి అప్రేరియూ వాన్స్లో బయలుదేరిన. పోటీవేయవల గు నను ఉద్దేశముతోడనే అది బయలుదేరిన

ఇంగ్లండులోని “లొకలు మాసెసుస్పీకు” ల కేరళకు వెల్లుబడిన పెట్టుముద్రో నిర్ణయించగోరుచు బ్రిటిష్ వా రేప్పరది 5 మిలియన్ 85,000 ఇంగ్లండుకు మును, వాటికి 43 కొట్ల సావరణ లాభకృత మనియు తెలిసిరి.

మెన్సో స్థితిగతులకు విచారింప గలమిందులదిన నీ కేటరు ఫామగారు అదేశములో రాజకీయ సంబంధములకు విద నాదవల ముని బ్రిటిషులు విల్లును గాని కొ.రి.

సంఘముల ప్రభావము జర్మనుల వైద్యము ఒకలకు యుండవలసి యుండ నానుటకు బన్నదనియు, ఇందులకు మర్యాదాగూర్తు దేశములకు చాలభాగ కలుగు ననియు మున్నాఫామగారు ఉత్తరభాగ కొ.రి.బాప్త నంది.

కొలుబుగారిని విచారింపవలయు నను విషయములో ఆక్రమించుము గన్పించినదియు, వ్యాపాధికారు లీదిన యును సేక ప్రయత్నములు మొనరించుచున్నారనియు, యుద్ధములో సేవచేసినవారిని క్షింపబడు 50 వేలకంటె ఎ ట్లకువలది తరీక్షించబడి రనియు ఇంగ్లండు ఎటర్ని జనరలు గారు చెప్పిరి.

జాతీయమితిలో పాఠికము చేస్తున్నందున్నదను వైజాన రాజుమతుడు జాతీయమితి సామాన్యకార్యద్య కర్త జేయ ప్రయత్నముగాకి తెలియబడింది. జాతీయమితి చక్కగా నేర్పిన పిమ్మట గాదించు మొదటి సభకుంకియు పార కికము జాతీయమితిలో జేరుకు.

యవరాజుగారు తిరిగి సంవత్సరమున ఇంగ్లండు నకు మరలివలయును సంకల్పించుచు బక్సింగుమతము ప్రాసాద మునం వనరించబడి వియలో చక్రవర్తిగారి కుటల ప్రక్షేప ప్రయత్నములను తెనదాదేశమున కేగుటలన సామాన్య మందలి అన్ని దేశములకు చూవవలయు నను తమకోర చాల బలపడినది యవరాజుగారు చెప్పిరి.

జర్మను ప్రేటు వైద్యులన్నియు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు విక్రయించబడునని జర్మను ఆర్థికమంత్రి కత్రి యందు సూచించబడినదియు, అది చూచి జర్మను కత్రిక లన్నియు నిట్టికానము నిదివర కెన్నడును కనినది యుండలే దనియు ఇంక అమావకరమైపని మరయుకటి యుండవల దనియు ప్రాయమున్నది.

బర్మా ప్రేక్షిలు మూడు ప్రభావోపాధ్యాయులు ముందును మెయగుగా బర్మా జాతీయ ప్రతిభులలో జేరుచు నేరనిచే నన్న మొలుమును బలంపించుగా జాతీయ మూర్ఖిని రు 100కి నిజమేమాయని ప్రజలసభలో ఆర్పి యు దేవీకగారు ప్రక్షేపగా ఆంధ్రులగుర్తి ప్రభుత్వము తన కేమియు తెలియదనియు భోగట్టా చే నెదననియు యంపేరు గారు చెప్పిరి.

యొద్దనుయొద్ద పనిచేసిన మెన్సోవ్యాముల కొంత మంది “ఇండియన్ ఆర్మీ ఇన్స్టిట్యూషన్” లకు కాకుల యు ననియు, వారికి హిందూదేశాధికారులందన మేలనియు, ఉద్యోగమున కెక్కినవడివారలు 12 నెలలు వచ్చేను వల యుననియు, వారివలెన్ను 80,85 ఏకమవ్య కుండలయు ననియు ఇండియా కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి.

శ్రీజార్జి చక్రవర్తిగారు బక్సింగుమతము ప్రాసాదమున యవరాజుగారి కోరవార్త మొనరించిన విషయలో యవరాజు

ఆరోగ్యమును

గర్భవతుల జేయమును పెంపొందించునని తయారుచేయు సంఘము.

చెలమిపర్వ ప్రభిష్టగారి ఉద్వేగము.

గర్భవతులు ప్రసవించుకప్పుడు అనేక మరణములు సంభవించుచున్నది ఇట్టి మరణములకు కారణముగా మిక్కిలి వచ్చును కలుగుచున్నది. కాన ఇట్టి మరణములను వైద్య సహాయ మొనరుటకై చెలమిపర్వ ప్రభిష్టగారి యాజమాన్యము ప్రసవ యా సంఘము న్నాపించినది. ఈ కేంద్ర నిదర్శనములకు యా సంఘముయొక్క ఆవిర్భవత కేరళమున కొలలు

ప్రసవమునకును శ్రీలమరణమునకై, సాక్షాత్తే దేశములకు కన్న యాదేశముల దధి:ముగా నున్నది. ఇంగ్లండునుమకున్న రె దిక్కులు అధికముగా కనువులు యాదేశమున పరిష్కరించుచున్నారు. ఆరోగ్య పుష్టియు నయుగా లేనందు ప్రసవంపునకు 20 శతల కనువులు మరణించుచున్నారు. ఇంకా అనేకను శస్త్రములుగా పెంచుచున్నారు. ఇట్టి విమదలకును విషయము దేశాభివృద్ధికి గొప్ప అటాక మని వేరక చెప్పుకొనవలయు.

ప్రభావోపాధ్యాయులకు ప్రసవ సంబంధము గలమాయా తెలియకుండుట ఇన్ని మరణములకు కారణమున చెప్పు కచ్చుకు. ఆక్రమించు ప్రసవవ్యాధులు గర్భములకు సోప మున్నది. కనుక సమంధమును విషయము శ్రీలకు బాధగ తెలియదు.

ఈవిషయమై ప్రజలయందు భావము అభివృద్ధి చేయుటయే యాసంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఈవిషయము చనిచేయుచున్న రియారుదేయటకు డిల్లీకుం దొక సాధకాల స్థాపించబడినది ఇట్టి వాతకాలము జేయించునందును వ్యాపించులెను.

కనువులు, గర్భవతుల ఆరోగ్యమునకు సంబంధించిన ప్రదర్శనము నొక్కవారి డిల్లీయందు రాబోవు సంవత్సరమునకు సేక ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. అవసరము, వ్యాసములు మద్యము మున్నగువాటితో యా ఉద్యమము వ్యాపింప జేయవలెను.

ఇట్టి ప్రదర్శనములకే ప్రజలకు ఉద్వేగము కలుగును. కనుక ఇట్టి గొప్ప ఉద్యమమునకు ప్రజలందరు సోపాన ప్రార్థియు. ఈ సంఘమువారు తనని ప్రారంభించినారు. కాని ధనసహాయమును అధికముగా పొందలేదు. ప్రత్యేకించి స్థాపించుట అవసరము.

కావున యాదేశమునందలి రాజులు ధనముల యా సంఘమునకు సహాయముచేయ ప్రార్థియు. ఈ సంఘము వలన దేశమునం వాత్యోగము వృద్ధి కాగలను. విరాళములగా కొంత భాగము ప్రదర్శనమునకై ఖర్చు చేయవలెను.

చెలమిపర్వ ప్రభిష్టగారి లేఖ.

ఈ ఉద్యమముయొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి జేరగ చెప్పటం అవసరము. ఈ మూర్ఖముల ప్రసవించి రాజులు, ధనములు సహాయ మొకర్చున సమభావముతో నేనీ యద్యయము ప్రారంభించినాను. ఈ విషయమై జాతీయ ఉత్సాహము కలను. కావున దేశభారమును నీరూపనీసవం. ఈ లోజు బాలకులు చేయవలయును లయ్యెదను. కనుక ముంద ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యమగు విషయము వేరొక్కటిలేదు. కావున జేరయభివృద్ధికి తోడ్పడు యా ఉద్యమమునకు సహాయ మొనర్చి ప్రార్థించు చున్నాను.

ప్రాప్తిచే చెలమిపర్వ.

గారి నాకర్పించుచు నట్లు చెప్పి. “యవరాజు మూర్ఖ భూమికిని కేంద్రా దేశమునకు నొక మరణ ముండుట మొదటి సూర్యుడు. వాన్స్లోయలో యవరాజునొకమరణము: గోరవో విక సత్వార్థములు చాల ప్రకటించి యున్నది. ఇంగ్లండు మను మాట్లాడు ఈయనల దేశముల విక సత్వార్థము ప్రకటన కల్యాణమున కేంద్రము నుపకరింపలెను. ముందు ఆర్థిక తెనదా కేగుట ఈ ఉద్యమము జేయటకు కొంత సాధన ముగ నుండవలెను” యవరాజు తన సంతకముల కుట్టి నా సమర్థతో నిర్వహించుటకు కేరవా కేంద్రము నంది

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం దినంబరునెల 11-వ తేది

గురువారము

మదరాసు రాజధాని:

ఆరోగ్య సిద్ధి.

1918-వ సంవత్సరపు ఆరోగ్యపు నివేదిక ముఖ్యము ప్రచురించబడినది. సానిటరీ కమిషనరు గారు తమ నివేదికను వాల్సుమానము లాలస్యమును జంపిరి, మండలాధికారులు కొందరు తమనివేదికలను వారి కంప్యూటరు కాలయాచన జేసిరి ఇట్టి సుస్థి షకముందు జరుగకుండ జూడవలెనని ప్రభుత్వమువారు మందలించుచున్నారు. నివేదిక సంత సు నిశ్చలించిన, విచారము గలుగకమానదు. నివేదికవత్సరమున సకాలమున వర్షములు గురియ లేదు. ఇండవలనను, సంగ్రామ పరిస్థితులవలనను, కఱపుబాధ మికిమీరెను. దీనికి ఫలితముగ, రాజధానియందనారోగ్యము విశేష వ్యాప్తిగాంచెను. విషజ్వరము తీవ్రముగ ప్రబలెను. వివిధవ్యాధుల మూలముగ కలిగిన నీ క్రింది మరణముల సంఖ్య జూచిన భీతి జనించకమానదు.

రోగములు	మరణము జెందినవారు.
	1917 1918
కలరా	58,939 122,263
స్ఫిటికము	34,958 68,752
జ్వరములు	27,708 12,859
జ్వరములు	321,902 896,088
విశేషములు	73,894 79,841
జీవితవ్యాధులు	51,840 63,199

మరణములు తన్నుగ కిక్కార్లుగాక, వడకి వేయబడిన నెన్నియోనుండుటచే వై సంఖ్యకన్న నధి సంఖ్య గల మరణములే సంభవించియుండవలెను.

వ్యాధివ్యాకసము నకును, అర్థికుస్థితికిని దగ్గర సంబంధము గలదని, భారతీయప్రమాణు లనేక వత్సరమునుండియు నుడువుచు నేయున్నారు. కాని, వారిమాటలు చాలకాలము చెవిజెట్టుబడ లేదు. ప్రభుత్వమువారిపుడు, దారిద్ర్యమే వ్యాధి ప్రాబల్యమునకు మూలకారణమని యంగీకరించు చున్నట్లున్నారు. దారిద్ర్యము తగ్గుటకు మార్గముల సరయినంతవరకు, సాంక్రామిక వ్యాధులు ప్రజలను పీడించుచునేయుండును. దారిద్ర్యబాధచే కృతించుచున్నవారు, తీవ్రవ్యాధుల కలిమిక తాళజాలక, క్రుంగిపోవుచును ప్రజల దాష్టాంతమును పెంపొందించుటకు మున్నుండు కృషి జరుగవలయును. తాత్కాలికోపశాంతులచే వ్యాధినివారణకు మార్గ మేర్పడవలెను. శిశుమరణసంఖ్య నివేదికవత్సరమును దిశ్యధికముగ నుండెను. ప్రసవనముయొక్క సుకీర్తి నొందిన మంత్రరాజులు లభించకపోవుటయే, ఇందుకు ముఖ్యకారణమని సాంక్రామికమిషనరుగారు తెలుపుచున్నారు. కలరాతో మరణమునొందినవారి సంఖ్య విశేషముగ పెంపొందెను. స్ఫిటిక వ్యాధివలన, మరణములు జొచ్చుట జూడ, టీకాలకర్థతయిం దెద్దియో నోకము కలదని పుష్టమగుచున్నది. లోతు మెద్దియో కనుగొని, నివారించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నములు జూచుకొనుచున్నారు. ఒక్క విషముచే, 1918 సంవత్సరపు దినంబరునెల

లోపుగ 6,50,000 మందికి మెగ చనిపోయినట్లు, సానిటరీ కమిషనరుగారు మదింపు చేయుచున్నారు. ఈ సంఖ్య ప్రజలను విభ్రాంతుల జేయక మానదు. సంగ్రామమువలన గలిగెడి నష్టము కన్న గూడ, విషజ్వరము మూలమున గలిగెడి నష్ట మధికముగ నున్నది. మన్యజ్వరమువలన నంతమాది మృతిజెందుచున్నారో, కనుగొనుటకు లెక్కలను ప్రత్యేకముగ తయారుజేయుకుండుట శోచనీయుము. చెన్నరాజధానియందలి, అన్ని మండలములలోను మలేరియా వ్యాపించి యున్నట్లు, ఆరోగ్యాధికారి అంగీకరించుచునే యున్నాడు. మలేరియా బోర్డు మన రాజధానిలో గలదు. కాని ఇది వామనాత్రావశ్యముగ నున్నది. ఈ సంఘము నివేదికవత్సరమునం దెట్టి కృషిని సలుపలేదు. మలేరియా బాధ్యము, రోగి నోక్కూరు తెగటార్చక, మెలమెల్లన క్రుంగజేయుచు. ఈ వ్యాధి మిగుల నపాయకరముననుక. దేహమునో నొక్కమా రది ప్రవేశించిపిల్లు, దానిని తొలగించుకొనుట కష్టపాధ్యమగుచు దీని నివారణ విషయమై యి తివరకు జూపబడిన నుపేక్షాభావము యుక్తముగ గాన్పించుటలేదు. కట్టణములందును వల్లెలయందును, పరిశుభ్ర మగు నీరు లభించెడి మార్గములకు బూరుట ముఖ్యపరము. మద్రాసు నగరమున మరణములసంఖ్య వేయింటికి 53 నుండి 61 వరకు పెచ్చెను. నివేదిక వత్సరమున బందరు నీటిపనులు పూర్తియయ్యెను. దీనితో గూడ, 27 కట్టణముల కిప్పుడు నీటి కొరాయిలు లభించినట్లు దెలియుచున్నది. నివేదికవత్సరమున గూడ, ఆరోగ్యకన్యాసము లీటుబడెననినా, అవి ప్రజలకు మేలు జేసెననియు, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. మరియుక సంవత్సరమువరకుగూడ, ప్రభుత్వమువారు వీటిని కొనసాగించెదరు.

ఆరోగ్యము చెన్నరాజధానియందేమాత్రము సంతృప్తికరముగ లేదని, పై నూచింపబడిన సంగతులబట్టి గ్రహింపవచ్చును. మే మిదివరకు సూచించినట్లు ప్రజల ఆర్థికదుస్థితియే ఆరోగ్యక్షీణతకు ముఖ్యకారణమని తెలుచున్నది. ఇంతియగాక, వైద్యసహాయముగూడ అత్యల్పముగ నున్నది కల్లెటూల్లో బేషధశాలలు లేవు. కట్టణములలోనుండెను నొవధశాలలు, కల్లెటూల్లో వారి యక్కరలకు సరిపోవజాలవు. దైవముమీద నే భారము వైచి, రోగులు కాలము గడుపవలసి వచ్చుచున్నది. పాశ్చాత్యవైద్యకర్తలినవలించిచెడి వైద్యులు కల్లెటూల్లో వారికిందుబాటులో నుండరు. చౌకగ లభించెడి దేశీయవైద్యుల కిప్పుడు ప్రోత్సాహము లేకపోవుటచే, పూర్వకాలమునందువలె వారు తగినశ్రద్ధ వహించుటలేదు. విద్య ప్రజాసామాన్యమునందు వ్యాపింపకపోవుటచే, ప్రభుత్వమువారిపైచేడి యుపన్యాసములు వారికి విశేషోపయోగకరముగ నుండునని తలచుట కాధారము లేకజున్నది. ఇకముందు ఆరోగ్యశాఖ ప్రజాయత్నము గావించబడవచ్చును. ఆరోగ్యప్రవర్ధనము విశేషవ్యయముతో కూడుకొనియున్నది. యంత్రలీ వ్యయమును భరించగలుగునారో లేదో తెలియదు. ఏదిఏమిలున్నను, యంత్రులు ప్రజారోగ్యమును తమ శక్తికలందు కాపాడవలసినయవసరము గలదు. దేహబలమునందు క్రుంగిపోయినజాతి, కరిపాలనా పాధ్యులను తిన్నగ నిర్వహించుటకు విలువడదు. ఆముద్వేద, యునానివైద్యకర్తలపై యంత్రులయినను శీతదృష్టిని ప్రసరింపజేయక, దానికి తగినప్రోత్సాహ మొనగించో, ప్రజల కొవధ

సహాయము సులభముగ లభింపగలదు. ముందు నియమితులగు మంత్రులు తమ బాధ్యతలను సక్రమముగ నిర్వహించెదరని విశ్వసింపవలెను.

బందరు మ్యునిసిపలు సంఘము

ఈ సంఘమువారి 1918-19 సంవత్సరపు నివేదికము మా కార్యస్థానము జేరినది. నివేదిక చిన్నదిగ నున్నది. దీనియందు ముఖ్యవిషయములు రెండు చదువగుటకు గన్పట్టును. ఇంతవరకు ప్రచురింపబడిన నివేదిక లన్నిటియందును, మండలాధికారియొక్క మే, ఉపమండలాధికారియొక్కయు విమర్శన బొంతువగుపబడియుండెను. కొందరధికారులు, మ్యునిసిపలు సంఘముల లోపములను బయల్పరిచి, మరికొందరు, వారుచేసిన మేల్లను సూచించిరి. ఇంకను కొందరు గుండోషముల రెంటిని కనుబడిచిరి. అంతియగాని, ఏదోయొక విమర్శన జేయుకుండ లభికారు తరపును విమవలేదు. ఈ సంఘము విషయమై మాత్రము మండలాధికారిగాని, ఉపమండలాధికారి గాని ఎట్టి విమర్శన గావించకుండ, రికార్డు జేయుటతో సంతృప్తి జెందుట వింతగ నుండక మానదు. ఈ సంగతి చదువరులనేగాక, ప్రభుత్వపు దృష్టినికూడ నాకర్షించినది. ప్రభుత్వమువారికి గూడ కారణ మెద్దియో తెలియలేదు. సంఘపరిపాలనము బాగుండినచో నధికారులుబలదెలుకువచ్చును. లేకున్న లోపముల జూపవచ్చును. ఎట్టియధికారులు మియుకుండ విడిచిపెట్టుటకు, మ్యునిసిపలుసంఘాధ్యక్షులు యూరపియును లాట నొకకారణ మేమో నని సందియము గలుగకమానదు. మిగిలిన గ్రామములందువలె బందరునందును, వైద్యశాల మ్యునిసికలుసంఘమువారి యధీనమునుండి ప్రభుత్వమువారి యధీనము చేయబడెను. అంతమాత్రముచే, కట్టణారోగ్యముకూర్చి నివేదికము బంపవలసిన బాధ్యత తమకు దొంగిపోయెనని దలచికాబోలు, మండలవైద్యాధికారి ఈవత్సర మెట్టినివేదికను పంపియుండలేదు. వైద్యాధికారి ఈవిషయమై పొరబడిరని, ప్రభుత్వమువారు మందలించుచున్నారు. మొత్తముమీద మండలార్యుల ప్రవర్తనము ప్రశంసార్హముగ గాన్పించుటలేదు. మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో ప్రజలు తగినశ్రద్ధ వహించుచున్నట్లు, నివేదికము వివరించుచున్నది. శీతసంఖ్య రాకబోవుటచే, మూడుసభలను నిలిపివైచుటగాని, సభలకు హాజరయిన సభ్యులసంఖ్య 100-కి కంటే గుండి 41 వరకు తగ్గిపోవుట గాని సంతృప్తికరముగ లేదు. వన్నలవసూలు తృప్తికరముగ నున్నది దీనివర్తకము గుంటూరుకు మరలాటచేతను, బందరుపట్టు ఛార్జరీలను నెలకొల్పుట చేతను, చల్లకల్లిరోడ్డు మంచినీటిలో నుండకుండుట చేతను, టోంగేట్ల రాబడి చాలవరకు తగ్గనని తెలియుచున్నది. సంగ్రామకస్థితుల వలన వాణిజ్యము క్షీణించుటచే, మార్కెట్టులపై ఆదాయము తగ్గుదల జూపెను అందుచే మొత్తపు డిమాండును 101602-6-5 నుండిను 99195-3-3 లకు తగ్గెను. నీటి కనులు నివేదిక వత్సరమున పూర్తియయ్యెను. నీటి ఏర్పాటులు తృప్తికరముగ నున్నట్లు తెలుపబడినది. గొడుగుజేట యందును రాబర్బునకు స్పెష్వియనందును గతవత్సరము ప్రారంభమయిన రోడ్లు నివేదిక వత్సరమున పూర్తియయ్యెను. వీటి కొరకు రు 1540-1-10 లు వెచ్చింపబడెను. రు 1350-6-11 లు కట్టణములోని గుంటలకు పూర్వపుకై వెచ్చింపబడెను.

కలరా 68 మందికి తగులగ 45 మంది చనిపోయిరి. నివజ్వరము కూడ చెలరేగెనని నివేదికము దెలుపుచున్నది గాని, దీనివలన గలిగిన మరణముల సంఖ్య తెలుపబడలేదు. స్థూలక వ్యాధి వలన 44 మరణములు సంభవించెను. ఆరోగ్యాభివృద్ధితై, క్రభుత్వమువారిచే నగ్రాంటులు వెచ్చించబడలేదని తెలియుచున్నది కారణము తెలియదు. త్వరలో నీ విషయమై కొన్నియవారు శ్రద్ధ బూసవలయునని, క్రభుత్వము వారు హెచ్చించుచున్నారు. టీకాల ఫలితములు మొత్తముమీద ప్రోత్సాహకరముగ నున్నవి. మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు ఆంధ్ర జాతీయకళాశాలకు రు 500లను విద్యావివేదిక దీనరక్షణక సంఘమునకు రు 250 లను గ్రాంటుగ నిచ్చుట వారి యాదార్యమునకు విద్యురముగ నున్నది. ఈ గ్రాంటుల నికముందునుండియు మాః వేయమని, క్రభుత్వమువారు సూచించిరట. దానివిషయమై ప్రస్తుతవత్సరమునం దాలోచింపబడునని, నివేదికము సూచించుచున్నది. మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు తమ సహాయమును మాని వైచింత్రమాత్రమున, జాతీయ క్రతిస్థాపనలకు కలిగెడినట్లు మంతనండున గాని, క్రజలద్రవ్యమును ప్రజాక్రతిస్థాపనల కిచ్చుటకు, క్రభుత్వమువారి యధ్యంతరము జాకవలెనో తెలియక న్నది. అయిర్వేదక్రతిస్థాపనకు మద్రాసు కార్పొరేషను వారు గ్రాంటు నొసగినాడ దని, క్రభుత్వమువారిటలనే కాసిందియుండిరి. ఇట్టి యిద్దరువుల బరిశీలించినకొఁదియు, స్థానికస్వకరిపాలనము నామమాత్రాపక్షివ్వవయిన దని, మరింత స్పష్టముగా గలద. నూతనరాజ్యాంగనిర్మాణమున, స్థానికస్వకరిపాలనాభివృద్ధి కేమయినన, స్వేచ్ఛానికాతి ముందునేమో చూడవలసియున్నది.

అల్లరులా, తిరుగబాటా?

హంటుర సంఘమువారి యెదుట నెసగబడుచున్న నాత్యముబట్టి, కంజాబుకలవరమున చిన్న అల్లరులాదప్ప వేరెక్కియు ప్రబలియుండలేదనియు, మార్వలలాను ప్రవేశిపెట్టవలసినంత అవసరమెక్కడిను కానింపలేదనియు, క్రజల తిరుగబాటని అధికారు లతిశయోక్తుల బలికి తీవ్రచర్యలకు గడంగి సంతోషము గలిగించిరనియు, నూహించవచ్చును. కలశల్ ఓబ్రయనుగారు, నుల్తాను అహమ్మదుగారు రడిగినక్రత్తులకు క్రత్తుతర మొసగుటలో, గుట్టునంతను బయటబెట్టిరి. క్రభుత్వమును తలక్రిందుల జేయునంతటితిరుగబాటు తలపెట్టబడిన యెడల, క్షిమండలాధికారులకు గాని, పోలీసు వారికి గాని, సి. ఐ. డి. అధికారులకుగాని, ఎంత మాత్రము తెలియకుండ, ఒక్కమారు క్రభియమువలె నుద్భవించుటకు నాధ్యమాయని, నుల్తాను అహమ్మదు గారు క్రక్షింపగ, కలశల్ గాడి క్రత్తుతరము దొరకలేదు. కొద్దువారి తీర్పులేదాయని విరసిరి. కాని, తననమ్మకమున గల కారణ మెద్దియో వీరు వివరింపలేక పోయిరి. గుజ్రావాలానుండి మిషనరీలు ముందుగ లేచి పోయిరి. కాని ఆ ప్రదేశములో గడవిడలు జరుగునని యైనను వారు అధికారులకు ముందుగ దెలుపలేదట. కారణ మెద్దియో ఓబ్రయను గాడిక కూడ తెలియదు. ఇంతకుముందు గుజ్రావాలాలో నుద్రదేశమున్నటుల వీరికి గనుపించలేదు. తమ కెట్టి ఆధారములు లేకపోయినను క్రజల తిరుగబాటు గలదని, ఓబ్రయనుగారు నిశ్చయించి, మార్వలలాను ప్రవేశిపెట్టిందిరి. మార్వలలా ప్రవేశమున కెట్టి యవసరము గలుగలేదని, బాగుగ వెల్లడియైనది. ఇక నైనను, నిజము గ్రహించి, కంజాబు

శిక్షితులనే గాక రాజకీయ నిర్బంధితుల నెల్లరను విడిచిపెట్టింది, మాంటాగూ క్రభుత్వము ప్రాతక్షేతములను క్రజలు మరచునటుల జేయుచో, సంస్కరణముల ప్రవేశమున కనుకూలకరింపితు లేర్పడి, క్రజ లానందవిముగ్ను లగునరు. సంస్కరణములను శాసనమునం దిముచ్చుటకు మాంటాగూ గారెంతటి వట్టుదలతో నవిజేయుచున్నారో, అంతటి వట్టుదలతో నీ విషయమున కూడ కనిజేయు నెడల, హిందూదేశమునకును ఆంగ్లానామ్రాజ్యమునకును మిగులభాధము గలిగించివారగుదురు.

సుంకములు: సంస్కరణశాసనము.

హిందూదేశమునకు వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము నొసగుచో, ఆంగ్లదేశముపై హిందూదేశము సుంకములను విధించుకుండునని, ఎవరు పూచీపడెదరని, స్టీవర్టుగారు కామన్సువేళలో మాంటాగూగారిని క్రక్షించిరి. ఆస్ట్రేలియామాత్ర మిటుల జేయదని ఏమి పూచీగలదని మాంటాగూగారు జవాబు చెప్పిరి. పూచీ ఏల గావలయునో తెలియలేదు. వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమునకు ప్రసాదించబడినపుడు, అవసరముగనుండు డాంగ్లదేశముపై నయినను సుంకముల విధించవలసినవచ్చును ప్రస్తుత మట్టిధయలు న కవకాశము లేదు వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమునకు ప్రసాదించబడలేదు. ఇండియా క్రభుత్వమువారును, శాసననిర్మాణవేళయు కలసి చేసెడి ఏర్పాటులలో, క్రభుత్వకార్యదర్శి సామాన్యము, జ్యోతియు కలగజేసికొని దనియు, సామాన్యవ్యవహారములకు భంగము కలిగింపుచుమాత్ర మాలేదుజ్యోతియు కలగజేసికొని నట్టి ఏర్పాటులను తొలగించవచ్చుననియు, క్రస్తుతపు సంస్కరణములవల్లయు విడిచిరించుచున్నది. ఇండియా క్రభుత్వము, క్రజలకు బాధ్యతను వహించునంతవరకు, అచకూల మగు వాణిజ్యపు ఏర్పాటులు కొనసాగునని తెలంప వీయిండును. ఇక పదివత్సరములవరకు, స్టీవర్టువంటి వారు భయపడ నవసరము లేదు. ఏకారణముచేత నైనను, ఇండియా క్రభుత్వమువారును శాసన నిర్మాణవేళయు కలసి ఆంగ్లదేశమునకు క్రతికూలముగ నేర్పాటుల గావించినను, ఆంగ్లదేశాధికారులు వాటిని దడ్డుజేయగలరు. స్టీవర్టుగారి అపోహకాధారము లేదని, గ్రహించవచ్చును.

అంటరానివాల్లా?

నెదిపాలపు శ్రీకృష్ణాశ్రమమువాడు, విశేషానందస్వామి, కరవీరపీఠాధిపతి, మహాత్మాగంధి, శాకమాన్యతింక, బలోదామహారాజు, సీతానాథ తత్వభాషణుడు, లాలల జపతిరాయి, మొదలగు నాయకులు నిమ్మజాత్యుద్ధరణము గూర్చి దేశములకు గావించిన హెచ్చరికను పొందుపరచుచు, 90 పుటల గ్రంథమును తెలుగున ప్రచురించిరి. అంటరానికనమును తొలగించుట కి గ్రంథ మెంతయేని సానుకూల గలను నిమ్మజాత్యుద్ధరణమునకు పనిజేయుచున్న శ్రీకృష్ణాశ్రమము వారిగ్రంథప్రచురణమునకు బూజకొనుట వాఁకార్యదీక్షకు నిదర్శనముగ నున్నది. దీనివల 2 అణాలు.

ఆంధ్రపత్రిక

సారస్వతానుబంధము

సాధ్యమైనంత శ్రీమముగా వారమున కొక గుర్యాయము ఆంధ్రపత్రికకు సంబంధించి సారస్వతానుబంధ (Literary Supplement) మొకటి క్రకటింతుట కుద్దేశించబడినది. వాఙ్మయధురంధరులందఱును సానుక్రోశపూర్వముగ అందున కను

నగు వ్యాసములను కద్యములను కదములను పాటలను కథలను విమర్శలను ఇక్కుటినుండియు వ్రాసి కంపుటకు ప్రార్థితులు. విలేఖకులకు యథోచితమైన క్రతిఫల నిమ్మటకు కూడ దర్శయించబడినది. క్రతిఫలాపేక్ష గలవా గా విషయమై వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. విద్యాధికు లందఱులు తోడ్పడి యీ యాభినవోద్యమమును జరుక్రదముగ జరగఁ బ్రార్థితులు. — పత్రికాధిపతి.

వృత్తాంతములు

కలకత్తాలో సంధి ఉద్వేగములు. — విమానదారము ప్రెసిటుల ప్రదర్శనము యిద్దరు బ్రిట్టు యాధుల కృత్రిమతరుణమును చనివి జరుగెను.

దీక్షింబరు కి లేపి ఉదయము కి గంటలకు పాలెలు గారు బాంగు కావనకు బయలుదేరిరి. విమానము బాంగు నమ్మలు అన్నది. అత దివివార నిర్విఘ్నముగ వాస్త్రీరియా కేరవచ్చును.

క్రిందటివారములో దంగరాష్ట్రమున 17 బందిపోటు దొంగతనములు జరిగినవి. ముగ్గి బందిపోటు దొంగతనములలో శాకబోట దొంగలు ఇంటియజూరిని చుట్టిరి. క్రిందటివలలో దంగరాష్ట్రమున 25 బందిపోటులు జరిగినవి.

కలకత్తా నీటి నగుపాములు. — కలకత్తాలో నీటి నగుపాములు గూర్చి వర్తించి యాదియటకు యిగ్గాంతు నుండి ముగ్గ కోవితుల పిలిపించుటకు కలకత్తా కార్పొరేషను వారు యా నెల 10 వ తేదీ కుధ్యాన్నము జరిగినవేళలో తీర్మానించిరి.

కలరామిషన్లు. — కలకత్తాలో త్వరలో పారిభాషిక పాఠశాలను నెలొల్పరలెను. కాంచెరరాలో మొట్టనే రైల్వే కర్మశాలల సేర్పరతి మరకులకు సేర్పరచరలెను. కలకత్తా పాఠశాలలో యాద్రిక విద్యకు సేర్పరచరలెను. తక్కిన పముల కొద్దికాలమొక పిమ్మట ప్రారంభింప దకునని విద్యాకళా డైరెక్టుడు ప్రకటించెను.

క్రిందటి ఆదివారమునందు పొన్నాలో దక్కంగారువో రాజ బహద్దరుగారి యాజమాన్యమున భూకామంతులసభ జరిగెను. ఆర్యభూమి (పారంభోపవ్యాసమున నిట్లు చెప్పిరి. — క్రిందటి బీహారు రాష్ట్రము సభవారు రాజప్రతినిధి గారిని పిలిపించివేయ గోరుచు నొక తీర్మానము జేయ బడెను. అందులకు బీహారు భూకామంతులు సమ్మతించుట. అందుచేత నా తీర్మానముతో వాగ్విము సుబాధకు లేదు. రాజప్రతినిధిగా కొనెరించుచున్న మహాత్మ్యపాలనాకార్యములకు వారు సంస్కరణములు ఇంక సంస్కరణములలో నన్ని తరగతులవారును ఉల్లాసముతో జేరవలయును. హంటుర కమిటీ వారు కనుగొను అంశముల సంక్రమికరణముగ నుండగలవు. వైవాక్యములను జలపరచుచు సభవారు తీర్మానములకు జేసిరి.

“ఇండియన్ సోషలిస్టు రివ్యూ” పత్రిక ఆయ్యకపరము కాలగెనుకు గూర్చుము మరవారుల వైఖరి గూర్చుము వ్రాయుచు నిట్లు చెప్పుచున్నది. కాలగెనుకు సమాజీయకురతును సంస్కరణముల చట్టుముగూర్చి వా రేమి నిర్ణయించులో తెలుపుటకు సాధ్యముకాదు. కాలగెనుకు జరుగుతోట సంస్కరణములచట్టుము శాసించుటకునే వా రేమి నిర్ణయించున లాభముండదు. మితగతులు, జాతీయవాదులు ఉధయముగూడ సంస్కరణములకుల చాల ముచ్చుగలుగుచు ని గ్రహించిరి. సంస్కరణములు కోరి న గ్ర కారము ఉండవలయుట మితగతులు అనియుతై తెలుపుచు నూరకుండవలయుననుచుండ జాతీయవాదులు వాదించుచున్నప్పుడు గనిరాకరింపవలయునని కోరుచున్నాడు. ఈ నిర్ణయమునే ఆయ్యకపరము కాలగెనువాడు దృఢపరిచెనై రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నిదిరియట సంభవించును. హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణముల చట్టుము శాసించుట నెడల కామిమిజేయదలచుకొనిలో ఆనంగతిని జాతీయవాద నాయకులు ముందుగా తెలియబరచునెడల శేషములు కాలగెనులో జేరగూడదని ఇంకను నిర్ణయించుకొని మితగతులు కాలగెనులో చేరింతుట పీఠంధరవచ్చునని ఆపత్రిక తెలంపచున్నది.

ಪ್ರತಿ ದಿನ.

అన్నయ. వారి రచనల వివరములు ఈ క్రింది విధముగా ఉన్నవి.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

పాలయూన వార్తలు:— ఈసాలనకూడ పంటలుసరిగా పండలేదు. యేకరం 15 నాలుగు బస్తాలు చొప్పున పండినవి. ఇందులో 2 బస్తాలు అమ్మినవో పన్నుకు సరిపోవు. మిగిలి వది పెట్టుబడికి సరిపోవులేదు. ఈమధ్యపట్టిన మునుజులన సగృహణకే గతిపట్టింది. నెయ్యివోరకు లెక. పొడిపంటలకు కరవువచ్చింది. బట్టలకును మిన్న నూనె నెయ్యి వచ్చి నుసుకును కూడ ఖాయమైన ధరలేవ్వనివేనే గాని ప్రజలు జీవించలేక. ఆభరణ పశువులకు చిట్టచివలు దొరకుటయేలేదు. అధిక ప్రాణమైనది. తాళిలవాటి కరవులతోకూడా ఈలాటి బాధలు లేవట.

శ్రీకృష్ణమందిరము బంధన:— ఈమధ్య జోన్ బతుక్కిపుత్రులందరివారు మా మందిరమునకు సంబంధించిన భటు పటాలము హిందీ క్లాసు ఉచితవతసాలయము మొదలగు ధర్మకార్యములకు సహాయముగా శ్రీకృష్ణమందిరము వేసి రు. 25-లు ఇచ్చిరి. చెన్నపురివాలు ఎన్. నరసింహులునాయుడుగారు తమ వృత్తి గాకపోయినను మందిరసహాయముకు గాను ఒక పాటకచ్చేరి వేసి కొంత ధనసహాయము చేసిరి. సభకు చాలామంది విచ్చేసిరి. ఈమందిరమున గ్రంథాలయము కూడ త్వరలో స్థాపింపబడుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. కార్యదర్శి

పురూర ద్రావిడ మహాజన సంఘము:— ఈ సంఘము స్థాపింపబడి నుమారు నాలుగు సంవత్సరములు దాటింది. మూడు సంవత్సరాలంతవరకు జనశ్రద్ధముగా జరుగుటయే గాక సంఘాభివృద్ధికి వెళ్ళు విధానములు ఇచ్చబడినవి. ఈ సంవత్సరము చతుర్థసమావేశముకు నెల్లూరుజిల్లా కోస్తాపుర తాలూకా నాగమంబాపుర పురూరద్రావిడులు ఆహ్వానించి యుండిరి. సభమాత్రము జరుగలేదు. శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ సంఘములు పాతక మందిరములు బయలు వెడలచున్న మన యాంధ్రదేశమున ఇయ్యది నిలిచిపోవుట పురూరద్రావిడుల యరదృష్టమే కాని వేరుగాదు. సంఘాభివృద్ధికి పాటుపడేన యధ్యక్షులను నెట్టివరము ఏమిచేయుచున్నారో తెలియదు. సభ ఏకాంశమువల్ల నిలిచినదో ఇక జరగదేమో యిప్పుడో లేదో తెలిసిన వారు తెలుపద్రావిడులు. — యస్. గుప్తాభివృద్ధి.

వేమూరు వార్తలు:—“కాలము వెల్లువలై పారుచున్నది. అరసరమైన కాలమున నిటికప్పుడు లేకపోయినను అనవసరముగ నిప్పుడు పూర్తిక వదలివారు. ఇంజనీయరుగ ది పొయ్యిపెంటువాన కాలముల మూసి మావైరులకు రక్షించుట గాక. మాయూరునకు మండికోట్టు రైలువనలి యందుకుటలన చుట్టుప్రక్కలనున్న యూర్లవారు మాయూరు నొక లోయరు పెండ్లికి నూకాంతుట యరసరమగు ప్రాస్థానించుటలన ప్రభువులలో నొకరుగ కోగంటి ఆంజనేయులుగారు తడుద్యమునకై తమ ప్రయత్నము లొనర్చుచు తెలియచున్నది. అట్టి పాతకాల యొకటి యశ్వరసరము. అన్ని రాజధానులయందును ప్రాథమికవిద్య నుచిము చేయవలయునని ప్రయత్నములు జరుగుచుండ మాతాలూకా బోర్డునందలి ప్రాథమిక పాతకాల బన్నిటియందును పూర్తిచేయుట వమూలు చేయబడుచుండుట వింతకనన్పడి. ఈ యలవాటు మాతాలూకా బోరు పిక్కవారియంతే ప్రచారమున నున్నదా?

శ్రీ భగవంతుని సమాజము, రాజమహేంద్రవరము:— ఈ నెల 8-న తేదీ సాయంత్రము పురమందిరమున సరికల్లి సాంబశిరరావు పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన పావ మహాసభలో ఈ దినకు తీర్మానము ఆమోదింపబడియెను. ఈనెల 20 న తేదీని విజయగిరములో జరుగబోవు శ్రీకృష్ణాంధ్రాయోగేంద్ర వైద్య సమ్మేళనమునకు రాజమహేంద్రవరపుర బసుల పక్షమున ఉదిగురు యధ్యక్షులను ప్రతినిధులుగా పంపుటకు ఈ సభవారు నిశ్చయించు చున్నారు. (1) కాలేశ్వరి పిచ్చయ్యగారు, (2) దత్త అప్పలస్వామిగారు (3) స్వర్ణకామ రాజుగారు, (4) పొన్న వెంకటరత్నముగారు, (5) చెరుకుపల్లి నారాయణరావుగారు (6) వెయ్యలపాక పద్మనాభముగారు, (7) విశాల సాంబయ్యగారు, (8) బొమ్మక జ్యోతిస నారాయణస్వామి గారు, (9) సన్నయ్య పాత్రుడుగారు, (10) నాకిం మహమ్మద్ ఇబ్రాహీం సాహెబుగారు, (11) యెర్రా వెంకటరత్నముగారు.

లోకవిఖ్యాత నందితాగననము:— న్యాయవేదాంత శాస్త్రపారగులు సాహిత్యసంధర్మము ప్రకర్తలు బ్రహ్మశ్రీ. మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు ఏలూరు పురంబునకు దయాదేసి కొలదివాళ్ళు కొంతగా, కాన్తికమాన మంతము వసిించి, శ్రీ జనార్దనస్వామి దేవాలయమునకు, పురమందిరమునకు ఆశీర్వాదములకు గురించి తమకంగల శాస్త్రజన్యభావములలో కావధిరహితము వెల్లార్చి సకలసంకల్పనివారలకుఁ నింపైన తెలుగుభాషలో సహజముగా వెళ్ళుటవచ్చుననులించిరి. న్యాయవాదులు పలువురు కలిసి మాటపదాదు రూపకములను శాస్త్రులవారికి బహుమానముగా నొసరిరి. దురీయం జమిందారులు మోలేవాడను గుణగ్రామపురితరగ్రహమును మరి రెండుమాటపదారు రూపకము లొసరిరి. కడతటి యంతభావమునాడు కలకత్తా రంగనాథ శాస్త్రిగారు శ్రీరామకృష్ణశాస్త్రిగారి పాండిత్య ప్రవర్ణమును గూర్చి యుపన్యాసించుచు కొన్నిశ్లోకముల వారిని బ్రాశించిరి.

ఆంధ్రదేశీకీర్తి ద్రావిడ శ్రీవైష్ణవ సంఘసభాసభ:— ఈ సభ 7-12-1919 తేదీని పెంటపాడు ఆగ్రహారములో నూకాంతుటలను జనశ్రద్ధముగా జరిపబడింది. గాజువ హేంద్రవరము, కొత్తూరు, కాకినాడ, దొంగిరం, ఉమావ హేంద్రం, ముదనూరుపాడు మొదలగు చుట్టుకంటి చాల మంది శ్రీ వైష్ణవులు గొప్పభూస్వాములు, పిట్టర్లు, పండితులు మున్నగువారు విచ్చేసి సభనలంకరించిరి. తాళ్ళముడువారు ఆగ్రహారముల శ్రీమత్తీరువుల వేళకు సరిసింహాచార్యులు అత్యున్నత గౌరవసాధిపత్యము వహించిరి. సభలో ప్రముఖులచే కొంతవరపు జరుపబడిన పిమ్మట శ్రీవైష్ణవసామ్రాజ్యాయాజనారముగా వాటిపురంబడివారి విహిత ఆహ్వానములపై గలగజేయుటకు నొకసామంతులను ఏర్పరచి ఈ సంఘముయొక్క మొదటి సమావేశమును యీ సాంపుర్యకు 11, 12 రోజులలో పెంటపాడుగ్రామములో జరుపుటకును, ఈ సంఘమును “ఆంధ్రీకీర్తికీర్తికాట్టుర ద్రావిడ శ్రీవైష్ణవసంఘము” అనుపేరితో వ్యవహరించుటకును సభవారందరిచే నొకగ్రీకముగా తీర్మానింపబడింది. ఆహ్వానసంఘ సభ్యు లెక్కుకొనబడిరి. తిరుమల వేంకట సరిసింహాచార్యులు గారు (తాళ్ళముడువారు ఆగ్రహారం) అధ్యక్షులుగానుండుటకు అంగీకరించిరి. విజయూరీ శేషవరారంగుగారు కార్యదర్శి నెన్నుకొనబడిరి.

దాక్తరు గుమ్మలపల్లి శ్రీచారికారాయణ గారు:— ఈయన 18 మాసములనుండి నర్సాపురంపాస్చాత్రీ అస్థివైటు నర్తనగానండి, యిక్ష్వాకు యేలూరు బడికొలుదిరి. వీరిస్థానే 7. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు వచ్చి ఛార్జి పుచ్చుకొనిరి. శ్రీచారి వారాయణగారు మాట్టణమున కొలదికాలమున్నను వాటిబరి తీ మాపురజనులకు చాల విహదము కలిగించినది. ఈయనకు ధనముగందు ఆలేరు కొనులను పీసింది దెబ్బపుచ్చుకొని యెరుగడు ఈ యన వీరపాదలయందు అపారగౌరవము ప్రేమ తెలియచుచుండెను. శాస్త్రుదిక్కియందును వైద్యమునందును విశేషపాండిత్యము సంపాదించెను. ఈయనబుద్ధి అన్యాయ ప్రవర్తనకు వోటియ్యదు. ఈయనవచ్చినకర్వారక అన్నలికికచ్చు కొనుల సంఖ్య వృద్ధియైనది. ఈయనకు కట్ట నుం దలి కండితులను, పాదురులకు, గౌరవించిరి. ఆశీర్వాదములు జరిగివి వీరింగ్రహము, వీరియందుగౌరవము గల పురజకులను వీరిజ్ఞాపకార్థ మొక స్థానలగపిక్ష్వా, వీరివేట, తెలయ ప్రాకూలములో తెగయటకును వీఁభా మాటకును పురమం దిరమందుంచుటకును ఈమాత 400 రూపాయలకు చందా వేసిరి. ఇట్టిగౌరవము నర్సాపురములలో వివరకే యుదాహరణ పొందియుండలేదు. వీరి మాపురమందిరమునందలి గ్రంథాలయము వృద్ధిపరచుటకు, 50 రూపాయల విరాళమిచ్చిరి ఈయనకు సర్వేశ్వరుడు ఆయన రాశీన్ద్ర్యయైక్యముల నొసంగు గార. —పురవాసి.

ధీర్జిలో జరిగిన యాదవాగ్ధి కాలిఫటు సభాతీర్మానము:— బలపరచుచు మహమ్మదీయులు పెద్ద బహిరంగసభ నొసరించిరి. మహమ్మదీయులు కానివారు కూడ సభకేగిరి. కాలి ఫటు సమస్యను బాగుగ పరిష్కరించినగాని సంస్కర్తనములందు పాల్గొనగూడదని వారొక తీర్మాన మొనరింది. సంస్కర్తనము లపుడు పంచిపెట్టబడు లాడులు మొదలగు వాటిని మహమ్మదీయులు పిల్ల లెవ్వరను పుచ్చుకొనకండునట్లేర్పాటు చేయవలసినదని కొన్ని తీర్మానములుచేయబడెను.

రాజప్రతినిధిగారు
రాజప్రతినిధిగారు మైసూరులో మాడుదొంగులు విసోదముగ గడపి 4-న తేదీ మధ్యాహ్నము కరపూరి కిరీమునకు మోలూరు బండ్లపాడ సకరివారముగ బయలుదేరి. మహారాజావారును రాజమాతగారునుకూడ వారి సమసరించిరి. రెసిడెంటుగారును మహారాజా వారిమిత్రులు పలువురుగూడ నాశిరిము వెంకటేశ్వరములమాడబోయిరి. ఆచట వేటకు మండి ఏర్పాటులు చేయబడెను. పులులను వేటాడుటకును/అడవి ఏకగులకు కట్టుకొనటకును ఏర్పాటులు చేయబడెను. 4-న తేదీ సాయంత్రము 4-30 గంటలకు 28 ఏకగులు రెండుతెగలంగ రాజప్రతినిధిగారి ఎటుకురియిరి. మరునాడు 22 ఏకగులు తరిమిరి ఆఏకగులు తప్పియింకొన ప్రయత్నించుట వివరకు వానిని కట్టుకొనటకు చాల ఆందోళనకర మగు విసోదముగా నుండెను. ఈ విసోదములను శ్రీ భిష్ణి గారు ప్రభువుగారు మున్నగు వారందరూను చూచి చాల సంతసింది. 6-న తేదీరవాడ ఏకగులను కట్టుకొని గొలుసులతో కట్టుట జరగెను. మాట్టింద్ర వైపునకు బాగుగా పరిశీలించబడిన మహారాజావారు స్వయముగా నుత్తరపుట నిచ్చుచుండిరి. కొంతకంటి నదిలో చేరుకు కట్టి విసోదింపిరి. రాజప్రతినిధి గారు 9-న తేదీని కాలినీసరిలో గేటువేసి 77 పానుల మహాసేనను కట్టుకొనిరి మొత్తముగా నొకదింపన 241 పానుల చేతలకు ప్రభువుగారు పట్టిరి. 7-న తేదీని వారు 4 పులులను చంపిరి.

హిందూదేశ రాజకీయసంస్కరణముల చట్టము త్రిజల సభవారిచే సంగీకరింపబడినందులకు మాంజీకు గారి కభినందించుచు ఆసంబింద నురేంద్రాధిపతి లెక్కి గాక ఇండియన్ ఆస్ససియేషను కరవున నొక కంఠీవాస్త్ర సరిపి.

కలకత్తాలో యి ద్దరవాగులు:—కలకత్తాలో యిద్దరవాగులు చాల హెచ్చిపోయినందున చట్టమును చేయరెవని హాక్వాస్య సంఘాధ్యక్షుడు దొరకనమువారికి ప్రాసెక్. అంతల కేస్సునకుబడిన సంఘమువారి నిరేకము చేసవరకును ఏమియును చేయవలయుని దొరకనమువారు ప్రాసిరి.

బొంబాయి సభి ఉత్సవములు:—వివారముగా ముదయమున ప్రార్థన, మధ్యాహ్నము పండెము, రాత్రి కరపి కల చేరు; ఆదివారమువారు ప్రార్థనలు వీరలకు అన్నదానము; సోమవారము ఎల్లరకు నిందు, నైసికుల ఆటలు, విమానముల సంచారము ప్రదర్శనము ఆన్వేషణకల్పియులకు ప్రసరింపజేయుట నొకడియంటలు దీపావళులు, మంగళవారమునాడు నైసికుల ఆటలు, విమానములసంచారము జరుగును. 30 వేల మంది వీరల కన్నదానము చేయబడును. 31 వేలమంది పిల్లలకు ఫలహారము లియ్యబడును. మొత్తము 1½ లక్షలు వ్యయమగును. మొత్తమున కంతకును చువూలు చేయబడెను.

యెర్రకాలలోపలి:—సపాములోని యెర్రకాలలో గోబాకు రెండుమాపు ప్రకారము ప్రతిదినమును 22 గంటలు వరుజరుగుచున్నది. బొంబాయిలో రెండుమాపుల కద్దరిని ఏర్పరచవలె నున హెచ్చుచుంది తనివాడ్రెను నియమించబడియుండును. అట్లు నియమించుటకు వానికి బసల నడుపాము లేకుగాన బొంబాయిలో వదిపావ్యవధకు గాన వీవా జనాను మున్నగు అన్ని కేళముల వారును వాడింగ్లను కార్మిక సభలో చేరువరకును హిందూదేశీయన కని చేయవలయును తగ్గింపవలెను. అట్లుతగ్గించిన పొటికి నిజన విలంబదు. అట్లు విశేషములవారందరూను అంగీకరించినవో హిందూదేశీయన అన్ని యెర్రకాలల వారును తప్పుక అనుసరించుట్లు చట్టము చేయబడు పద్ధతిని దినమునకు 10 గంటలు ఏర్పరచవచ్చునని బొంబాయి యె ర్రకాలలవారు దొరకనమువారికి ప్రాసిరి.

యారదావరక మహమ్మదీయసభ:—శిశ్వాన సంఘము వారు దాక్తరు కేవలోగారిని అధ్యక్షునిగా పెంపు ఛార్జీ నను మిరాన బక్ష్ కరలు యిస్లాము ఆలిఖాను గార్లను ఉపాధ్యక్షునిగాను నియోజించిరి. కేవలో గారు బండియనగుండుటచే పురపధ్యక్షులలో నొకరు వారిస్థానమున కు చేసెదరు.

కాంగ్రెసు మిత్రవాదులు:—మిత్రవాదులు కాంగ్రెసుకు కళ్ళుగూడెను. కుంబాలు విమయములకుగూర్చి మిత్రవాదుల మహాసభలోనే వారు తమ భావములకు వెల్లడింపదగునని తెల్పుక యిండియా శేషముల లిబరలు సంఘమువారు తీర్మానించిరి ప్రకటింపబడెను.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Mr. Lloyd George.

At Manchester Reform Club.

London, December 8.
Mr. Lloyd George in the course of a speech at the Manchester Reform Club, addressing the gathering as "Fellow Liberals", pointed out that conditions within the Liberal Party had been distressing during the past three years. His reputation therefore gained him deeply, but reasons affecting the whole country made the split imperative, though there was no disagreement or question of principle. He had done his utmost to avert the split, but would have been a traitor if he acted otherwise than he did, because he had believed that unless a new spirit was imparted into the war, the Allied cause would be lost.

Importance of National Unity.

The continuance of National Unity was still necessary as in war time and party conflict should not yet be resumed. He had never in his life quarrelled with Mr. Asquith and would never utter a word of unkindness against him. Party strife in America had resulted in jeopardising peace and endangering the League of Nations in the country which took the most prominent part in promoting it. He asked, was not this a warning that we were not through the wood? Germany thought she was able to take advantage of the differences in America. The Premier declared that he was a free trader.

Work of the Coalition

Proceeding the Premier outlined the legislation passed by the Coalition as evidence of what the so-called reactionary Government had done for progress. He hoped to make a successful contribution to the Irish question. He pointed out that Unionists were prepared to make great sacrifices in order to preserve the National Unity. It was useless to discuss the problem of Irish Liberty, when crime and anarchy were rampant. He denied that free trade was inseparable from dumping which injured free trade. Government had been asked to divide the Nation in the face of violent energy in order to unite the Liberals on German dumping.

Heavy-Weight Boxing.

The Beckett-Carpenter Fight Described.

London, December 4.
In the fight between Carpenter and Beckett, the former assumed the offensive from the outset. He rushed in immediately and got home his left to Beckett's jaw; it was a fairly light blow. Then Beckett tried for the body, Carpenter fainted with his left, then brought his right hand to Beckett's jaw, knocking him out. Beckett fell with a tragic thud and there was never a hope that he would rise again in time. When the ten seconds had expired, there was a terrific roar of cheering which had not subsided when Beckett returned to consciousness. He seemed quite unaware of what had happened. After the fight Carpenter was carried round the ring shoulder high. The Prince of Wales who was present shook hands with the winner and the loser. The duration of the fight caused great excitement in the House, where members gradually departed during a speech by Mr. Churchill.

Navy Estimates.

London, December 5.
The Navy estimates amount to 157 and half millions. Mr. Long points out that the large proportion is for services before armistice. He mentions that the situation in Ireland has necessitated the employment of six destroyers, three sloops and six motor-launches in Irish waters. Clearance of seas of the mines was accomplished well within the scheduled time and loss of life in mine-sweeping amounted to only point six per cent. The new Atlantic fleet will consist of two battle-squadrons compared with four in Grant Fleet, one battle-cruiser squadron compared with two, no cruiser squadrons compared with two, one ship of flying squadron, two light cruiser squadrons compared with seven, four destroyer flotillas compared with six and three submarine flotillas compared with six.

A number of officers and men demobilised amounts to 1,52,000 and 61 ships have been expended out of 1003 ordered and under construction. Two hundred and twenty-three of His Majesty's ships were lost in war, including thirteen battleships, three battle-cruisers and in addition 815 auxiliary vessels were lost. Three million pounds and fifty million tons of goods were transported by sea in war time. The estimated expenditure on new construction is twenty-five millions.

India and Tariff Manipulations.

London, December 5.
In the Commons, in the course of a debate on the Government of India Bill Mr. Stewart asked what guarantee we had that India would not manipulate tariffs against Great Britain? Mr. Montagu asked, what guarantee have we that Australia will not? He declared that nothing could do us so much harm as the slightest suspicion that we wanted to alter the tariff of India in the interest of British trade. The solidarity of the Empire rested on Imperial goodwill which had always been developed by mutual trust. He did not think that the matter be dealt with under the present Bill.

Solely Exchange of Prisoners.

London, December 5.
Reuter is authorised to reaffirm that Mr. Ogrady has received most definite instructions to negotiate solely for exchange of prisoners.

Government of India Bill.

Comment by the "Times."

LONDON, December 6.
The "Times" in the course of a leading article, points out that the essence of the Government of India Bill, is that it gives Indians a ten years' apprenticeship in the art of self-government in Provincial Administrations, while preserving intact though subject to increased criticism, the supreme control. There is no doubt that if Indian politicians show a full sense of responsibility, if they exercise their new powers wisely and prudently, and if they are able to check the exuberance of the extremists in India, they will be encouraged to make a further long advance towards self government at the end of a decade. The "Times" points out that the name of Mr. Montagu will be ever associated with the historic measure, which is perhaps the greatest example of constructive statesmanship produced in Parliament for many years. Its most admirable feature has been that he knew where to receive the same fiscal freedom as the Great Dominion, but we must rely upon the common-sense and good faith of Indian politicians, whose duty will be to refrain from erecting tariffs detrimental to the interests of myriads of Indian consumers.

LONDON, December 5.
In the Commons the enabling Bill (See November 12th) passed the third reading. The compromise substitutes the Joint Committee of both the Houses of Parliament for the Joint Committee of Privy Council as a body to which the Bill emanating from the National Assembly of the Church shall be first referred.

World's Representative of the Y.M.C.A.

London, December 5.
Mr. Vinn has been appointed world's representative of the Y.M.C.A. He starts in New Year for South Africa and will proceed to Malay States, Straits Settlements, Australia, India and America.

Russia

Latest Reports from Russia

London, December 5.
The latest reports from Russia state that in the North the Russians are continuing their advance down the Onega valley and have occupied Dvinsk. There is no change in the situation in West Russia or Ukraine. The Bolsheviks in South Russia have driven Denikin's Cossack army back from the east bank of the Volga. The Red attacks on Tauris have been repulsed and Russians are following up the enemy. Against the centre and left of Denikin's Don Army the Bolshevik advance continues. Volunteers have been forced back to the line fifty miles north-west of Kharkov. The Reds are also attacking northeast of Kiev. Northwest of Kiev volunteers have cut the Jitmir road. In East Russia the Reds have taken Blagovod and Krasnoy.

America

President Wilson Summoned to Paris.

Growing Arrogance of Germany.
London, December 6.
President Wilson has been summoned to Paris. This fact emphasises the seriousness of the position developing out of the growing arrogance of Germany.

Exchange.

London, December 5.
Paris.—For the first time the exchange on Pound exceeded forty francs, Dollars exceeded ten francs and Spanish Peseta two francs. It is believed that the fall is due to Mr. Wilson's pronouncement in a message to the Congress that the present is not the moment for international loans.

Mexican Crisis.

Washington.—Mr. Lansing appeared before the Senate Committee on Foreign Relations in connection with the Mexican crisis. The Committee appointed a Sub-Committee to interview President Wilson on the subject, meanwhile postponing action on Mr. Elihu's resolutions calling for severance of diplomatic relations, which Mr. Lansing regarded as premature, being of opinion that the rupture would embarrass the protection of American life and property.

Capture of Villa Denied.

El Paso.—The Mexican officials deny that Villa has been captured.

France

Aerial Progress in France.

A Coming Exhibition—

London, December 6.
Paris.—The progress made by France during the war in aerial navigation will be shown at the Sixth International Exhibition of Aerial Navigation which will take place in Paris at the end of this month.

Discussion About Enforcement of Treaty.

London, December 5.
The Supreme Council in Paris yesterday discussed the enforcement of the treaty. F. M. Foch was present. The deliberations will be resumed to-day.

Italy

Work Resumed Everywhere.

London, December 5.
Rome.—Work has been resumed everywhere.

Germany

Germany's Flagrant Bad Faith.

What the Allies are Asking.

London, December 6.
Paris.—The Havas Agency says that what opinion in "Entente" countries is making of Germany is that she shall cease from her present policy of delay. The Allies have put forward a protocol which they call on Germany to sign, because of her manifold infringements of the Armistice conditions and flagrant bad faith as regards the military terms of the treaty of Versailles. Marshal Foch has urged the maintenance of a Supreme War Council at Versailles. Marshal Foch and Field Marshal Sir Henry Wilson had long conferences yesterday in the morning and afternoon.

Only Ultimatum to Germany.

London, December 5.
Paris.—"Echode Paris" states that yesterday's Supreme Council was of opinion that the only ultimatum to Germany, which is being drafted to-day, can get the Allies out of the embarrassing situation and that F. M. Foch declared yesterday that if the ultimatum was despatched, he was ready to carry out the plans prepared last June, the threat of which brought Germans to Versailles.

If the Germans do not Sign Forthwith.

In well informed circles it is affirmed that the Allies will occupy Frankfurt and Essen, if the Germans do not sign forthwith.

Ireland

A Sensational Sinn Fein Outrage.

London, December 5.
A sensational Sinn Fein outrage has occurred in County Clare. The shooting party consisting of Lord Inchiquin and friends in motor cars was held up and fired on by a gang at the side of the road. The party returned fire and a number were injured on both sides including the Honourable Edward O'Brien, Lady Beatrice O'Brien and two County Deputy Lieutenants. The troops were rushed to the scene of outrage.

Australia

Australian Chaplain Incident.

London, December 4.
Considerable attention is being attracted to the case of the Australian Chaplain, Father O'Donnell, who was recently arrested in Ireland on a charge of disloyal language against Their Majesties, and who was handed over to the Australian authorities, who court-martialled and acquitted him. The subject has been raised in Parliament, particularly regarding his treatment pending trial.

Belgium

Military Entente With France And Great Britain.

London, December 5.
Paris.—Brussels correspondent of the "Matin" states that the Belgian Cabinet will to-day declare in favour of a military Entente with France and Great Britain.

[Associated Press.]

Bombay

Public Meeting in Honour of Late Sir Ratan Tata.

BOMBAY, December 10.
A public meeting of the citizens of Bombay convened by the Sheriff was held at the Town Hall yesterday evening. His Excellency Sir George Lloyd presiding to place on record the deep sense of loss sustained by the country at the early demise of Sir Ratan Tata. Handsome tribute to the late Sir Ratan Tata was paid by Sir Narayan Chandravarkar, Sir Dinshaw Petit and the Hon'ble Mr. N. Paton in moving and supporting the chief resolution. Sir George Lloyd in his closing speech said that though not personally acquainted with Sir Ratan Tata he was there not only as Governor but in the individual capacity to pay his personal tribute. There could not have been a keener nationalist than Sir Ratan Tata who rightly realised the pride of nationalism and imperialism as the union of nations like British Empire were compatible. The reform scheme would be law in a few days and all except ardent reactionaries would be proud of it. If Indians were nationalists, as were Englishmen who would welcome the birth of a patriotic spirit and the development of national pride, patriotism and political growth on sound lines.

Bombay's Peace Celebration Programme.

BOMBAY, December 10.
Bombay's peace celebration programme, now published includes a united thanksgiving service on Saturday morning, races in the same afternoon and torchlight tattoo at eight, thanksgiving service and feeding of the poor on Sunday, children's entertainments, military sports, aeroplanes flying, exhibition, searchlight and fireworks displays, bon fires and illuminations on Monday and military sports and aeroplane exhibition on Tuesday. It is calculated that eighty thousand poor will be fed and eighty three thousand children entertained. The aeroplane show will be by Captain R. S. Carroll and fireworks by Brock & Company of London. The total cost of celebrations is estimated at one and quarter lakhs and this has been practically fully subscribed. The organisers of the children's field of service, Bombay, which did excellent work during the war, are now preparing a scheme of education entertainments for children of all classes. It is hoped that the results will be valuable and will spread education generally.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

The Punjab Disorders Enquiry Committee.

(SPECIAL SERVICE)

LAHORE, December 8.

Further questioned as to whether the causes of the disturbances did not lie on the surface in such things as hartal instituted by Mr. Gandhi and whether the example of Amritsar and the arrest of Mr. Gandhi did not cause disturbances in Gujranwala and other places Colonel O'Brien said that he did not know why these events should have caused disturbances in Gujranwala and Malakwal when they did not cause disturbances in bigger places which were not railway stations. Sahibzada Sultan Ahmed—If the organisers of the movement wanted to have a rebellion in the Punjab or any other part of India, would they not try to get the more virile portion of the population, villagers and cultivators throughout the province in order to effect their object? Col. O'Brien:—Perhaps so, if they could. I don't want to give any advice on the subject.

SULTAN AHMED:—I am putting it to you as a matter of common sense. Any organisation starting with a rebellion in view would attempt to have the warlike population of the Punjab, that is the Villagers, on their side to carry out their object. It seems to me a very obvious thing. A. Yes. If it was organised, I don't think it was very well organised.

Sahibzada Sultan Ahmed then returned to the question whether there was a rebellion or not and Colonel O'Brien said that judicial decision was that there was a rebellion and he considered that sufficient. Asked for his grounds apart from the judicial decision for saying that there was a rebellion, witness said that he did not think he could express them.

SULTAN AHMED:—Is it because you have not got them or because you don't wish to do it. A. I don't say I don't wish to do it. I say it is very difficult to do so. It is difficult to find reasons of that kind.

Q. But I should have thought that when you expressed the opinion you would have had reasons already in your mind. You don't form an opinion and find reasons afterwards. Do you?

A. The main reason for my opinion is the judicial decision.

Q. And something beyond that which you do not wish to express or found it difficult to express. A. Yes.

Q. May I take it probably you haven't anything beyond the judicial decision to go upon. A. Not very much.

Colonel O'Brien was next questioned regarding the passage in his report referring to disturbances in Delhi and was asked what course, he would suggest, ought to have been taken in Delhi. Witness replied that he did not suggest anything. It was not for a mere Deputy-Commissioner to criticise another Government.

Sultan Ahmed:—But you have criticised the other Government.

A:—As I said before I was not prepared to be cross-examined. This was my opinion given to the Punjab Government, and I am not prepared to say what should have been done in Delhi and Bombay and other places.

Q. May I take it that you gave your opinion to the Punjab Government without deliberating on what you were saying.

A. I don't say that.

Lord Hunter.—Surely what witness has said is "that if the authorities in Delhi had taken some steps." He does not suggest any steps and he is not prepared now to suggest them, surely that is a position which may quite reasonably be taken up.

COLONEL O'BRIEN:—I want to say that I took certain action in Gujranwala and other people took different action elsewhere and it is not for me to say which is right or which is wrong or what should have been done. That is another thing.

Sultan Ahmed.—Very well, you do not wish to say so.

Continuing Sultan Ahmed asked witness why he referred to hartal of April 6th as a possible danger. Colonel O'Brien said that in his opinion there would have been no trouble at all if the organisers had not stimulated it.

Sultan Ahmed:—Then the people were entirely in their hands. A. I do not think the people would have broken out without some stimulus.

Q. But you say that there was a danger in the hartal of the 6th April. A. Well taken in this way. It was so surprising that the organisers of the hartal were all to force the hartal I was assured on the 5th by some people in the town that there would be no hartal. The danger was that people who were thus able to organise the hartal would be able to organise worse things later. That is my suggestion.

Q. You say that American Missionaries received warning on the night of the 13th.

A. Yes. I understand at about 11 o'clock at night.

Q. But I understand they were warned before you left Gujranwala.

A. Yes. We thought the position would be better without womenfolk.

Q. But don't you think that their going away was the result of your warning.

A. No. Mr. Heron went previously and they would not go. I think you can get evidence on this point.

Q. You think you got information that something was brewing in Gujranwala. Why did not they inform the authorities before leaving?

A. That is what we cannot quite understand. They went off and sent a verbal message to Mr. Heron. But it never reached him. That was his difficulty. He thought that the women and the girls were still in the station. I quite agree that they ought to have told him. They ought to have written.

Q. How do you explain that most of the people arrested were legal practitioners?

A. Simply because the legal practitioners were mostly concerned.

Q. What are the relations between the practitioners and the officials of the Punjab?

A. So far as I have been concerned they have been generally all right. A number of the members of the bar were not in the least concerned in this affair.

Q. You have used the term rebels. Whom do you mean by rebels?

A. People who were convicted as such. No doubt there were others who escaped notice.

Pressed further on the point, the Colonel said that he had information which was also put before the tribunals, but he could not remember all that now. He had a lot of work to do at the time and his memory was distinctly vague about it. He did not notice any very definite excitement caused in the Gujranwala District by the passing of the Rowlatt Act. Asked why he thought that bitterness already existed in the hearts of some of the people before the disturbances Colonel O'Brien replied that he had simply said that there must have been bitterness or they would not have done so much damage.

Q. Why was there bitterness at all?

A. I don't know.

Q. You can't give any reason for it.

A. It came as a great surprise, as a shock to me.

Asked if he was empowered to make arrests under the Defence of India Act without the sanction of the local Government, Colonel O'Brien said that in any case he would have made arrests, whether he was empowered or not he was going to do certain things to suppress the trouble.

Colonel O'Brien was then examined by Mr. Rice. Asked whether his enquiries enabled him to form any opinion regarding the intention of the mob in Gujranwala on April 14th against the Europeans and whether it was the desire of the mob on that day to murder Europeans, witness replied that it was distinctly the desire of the mob to murder Mr. Heron and when attacked Mr. Heron drew his pistol and fired and the men with him fired. The mob had already stoned Mr. Heron and they had in their hands hammers and crowbars. They also shouted out threat to kill Mr. Heron. Witness had forgotten the exact words.

Q.—As regards missionaries, do you agree that Indian Christians on the night of April 13th not only knew that there would be an outbreak next morning but knew also that they being Indians they were not in danger but that the threat was against Europeans?

A:—Yes.

Q.—That being known to Indian Christians, can you tell me were any similar warnings given during the night of April 13th to any officer of the Government by any of the so-called leaders in Gujranwala?

A.—No.

Colonel O'Brien was next examined by the Government Advocate and then retired.

LAHORE, December 9

The Secretary, Disorders Enquiry Committee, has issued the following Press Communiqué:—The next meeting of the Disorders Enquiry Committee to examine Gujranwala witness will be continued in the Town Hall at 10.30 A. M. on Thursday the 11th December and not on the 12th as previously announced.

Some Amusing Statements.

LAHORE, December 10.

The statements made by Khan Bahadur Sultan Ahmed, a retired Government official, in his evidence before the Hunter Committee on Monday evening were amusing. The Khan Bahadur had the distinction or rather the misfortune of acting as Deputy Commissioner of Gujranwala for a day and a half during the interval between Col. O'Brien's departure on transfer on the 12th April and his return under orders on the afternoon of the 14th April.

No. I even Repent this one.

Asked if he had ever acted as Deputy Commissioner before that time Mr. Sultan Ahmed declared amidst laughter "No. I even repent this one." Questioned by Lord Hunter Khan Bahadur Sultan Ahmed referred to the short period he acted as Deputy Commissioner and narrated at length the incidents at Gujranwala on the 14th April. That morning on his way to the city he learned of the trouble that was brewing. When he reached the railway station he heard about the firing and came to know that Mr. Heron was attacked by a man and had to fire in self defence. By this firing people became all the more excited. Two men were wounded by this firing and no one was killed. The wounded people were taken to a meeting at which exaggerated statements were made. The mob therefore became more excited and threatened to go and kill Mr. Heron. Witness apprehended that Mr. Heron would come to grief. The Police force in the town was insufficient and it was decided to summon military from Lahore. There was difficulty in communication with Lahore as the wires had been cut. Two persons were eventually despatched with messages asking for help. Continuing Mr. Sultan Ahmed said that the mob again went to the railway station. To the extent of forty per cent it was composed of boys. Part of the mob tried to burn the railway station. The advisability of firing upon this mob was considered, but as the mob consisted of boys in the front witness's conscience did not allow it. At this time the Superintendent of Police was also of opinion that they should not fire. Had they fired, the feelings of other people would have been enraged and more trouble might have resulted. He thought that the stimulus for burning public buildings etc. was due to strange rumours in regard to the happenings at Amritsar and to the news of Mr. Gandhi's arrest.

By Sir Chimanlal Setalvad.

In reply to Sir Chimanlal Setalvad witness said that he had been at Gujranwala since July 1917 and the outbreak in the town was absolutely surprising to him. Had there been no firing there would have been no attack on the station, and had not a man attacked the Police Superintendent there would have been no firing at all. (Laughter) In his view the attempt to burn the railway bridge was in order to get the railwaymen join the hartal.

By Pandit Jagat Narayan.

Questioned by Pandit Jagat Narayan the Khan Bahadur said that he heard about the calf incident a fortnight later when he returned to the town. Supposing a calf had been left hanging at the bridge it would cause provocation to Hindus and not to Mahomedans.

By Public Prosecutor.

In answer to the Public Prosecutor who asked him whether in his official experience if he had to face any riot or disturbance before, witness referred amidst laughter to a disturbance in 1884 at Multan. That too he had only heard.

Q.—You have told us that you acted as Deputy Commissioner for one and a half days. Had you on any other occasion acted like that?

A:—No. I even repent this one. (Laughter)

There are over forty five witnesses in connection with the disturbances in Gujranwala town as well as in the districts, but it is doubtful whether all of them would be examined.

Mysore

Viceroy in Mysore.

VICEROY'S CAMP, KANAKUR, December 10.

After spending three delightful days in Mysore, Their Excellencies and the Viceroyal party accompanied by His Highness the Maharaja, the Dowager Maharani and His Highness' staff left by motor on the afternoon of the 4th December to spend a week in the Mysore State camp at Kanakur. Besides the Viceroyal party the resident in Mysore and his staff, General and Mrs. Grace Barratt, Mrs. Barratt and several other distinguished guests have also been invited by His Highness the Maharaja to participate in the various forms of sport which the forests and streams in the neighbourhood of the camp offer and to witness the final stages of the Khedda operations initiated by His Highness several months ago. Elaborate arrangements have been made by the Mysore Durbar to ensure to their guests successful sport in the way of fishing and big game (tiger and lion) shooting and facilities to witness in detail the most up-to-date method of securing herds of wild elephants are afforded to the whole camp. The gradual collection of two or three herds in convenient localities in the vicinity of the Kheddas had been in progress for over four months and a drive carried out on the 1st November resulted in the impounding of 22 animals including about 5 calves and two huge tusked in an enclosure open to the first Kheddah. At 4.30 p.m. on the 4th a drive of two herds of 18 and 8 animals respectively from left to the right bank of the Kanakur river was carried out in the presence of their Excellencies, H. H. the Maharaja and His Highness' guests. A most exciting scene lasting for about an hour was witnessed the elephants making several attempts to escape before they were successfully impounded opposite the second Kheddah. The herd of 28 animals previously referred to were next day driven after several abortive attempts from the enclosure in which they were confined into the first Kheddah, a strong door was closed by ropes over the entrance to the enclosure and a bull calf had been after all excepted and a bull calf had been accounted for. These interesting operations together with those of roping and securing several of the animals to the palling were witnessed by Her Excellency Lady Canningford, His Highness the Maharaja and several of the guests. The party also watched the eventful rounding up and securing of a cow elephant and calf which had successfully eluded till nearly 5 P.M. several attempts at capture, the furnishing one of the most exciting episodes of the day. The roping and securing of the remainder of this herd was carried out during the forenoon of the 6th December in the presence of Their Excellencies His Highness The Maharaja, H. H. the Maharaja, the Dowager Maharani and a large number of the guests. The skill and dexterity of the Mahouts of the tame elephants were tested severely during the two hours in which it took to secure the animals and the intelligence displayed by the Kunkie in averting danger from their riders and preventing individual members of the herd from breaking away evoked general admiration. His Highness the Maharaja interested himself greatly in the proceedings and personally directed the roping of the several of the herd. When all the animals had been roped the whole herd was led secured to Kunkies out of the enclosure through the river and pocket in the forest on the left bank. The fishing parties have uniformly enjoyed the excellent sport for the streamers in the neighbourhood of the camp afford ample scope for the angler. H. H. The Viceroy fishing in the Kanakur river yesterday caught a mackerel weighing 77 lbs. This is the best fish so far caught. In one day His Excellency's bag totalled 24 lbs. On the 7th December His Excellency shot a lion and the same day two tigers were shot, the larger animal falling to the gun of the Honble John Theagar and the other to that of Captain Denay.

Hours of labour in Indian Mills.

BOMBAY, December 10.

Replying to the circular from the Government calling for report on the subject of hours of labour in Indian Mills the Bombay Millowners' Association says that although the majority of the members agree that shorter working days have good effect on the general health of workmen and to a certain extent is likely to improve the attendance efficiency they are of opinion that Indian Mills have poor chance of holding their own in competition with countries like Japan where the working day averages 22½ hours with two shifts. The Association points out that Bombay cannot adopt two shifts system owing to the lack of housing accommodation for extra workers and also that at the present exchange rate any enhancement in the working costs will further handicap Indian factories in their own markets. The Association is therefore of opinion that unless all countries including China and Japan join the Washington Labour Conference and agree to introduce shorter working day Indian mills should not be asked to take any action in that direction. If all other nations interested join the conference and if at the same time Government by enactment make shorter working day applicable to all employers of labour throughout India, the Association feels that minimum reduction in recommended for Indian industry would be a working day of ten hours.

the opening of the Local Session of the Bombay Legislative Council at the Jawahar Sahangir University Hall. Sir George Lloyd, Governor of Bombay after indicating that the Government had put forward proposals with a view to extend the title of the present Council so that it might enter into the election of the New Council under the reform scheme referred to the Bill to be introduced regarding village panchayats and street betting and proceeded to point out that the Government had postponed the completion of legislation of local Self Government with the object of having the views of the new ministers under the reformed council so that very difficult and important changes

Sir George then alluded to the widespread discontent in regard to the question of pay of the various Government establishments and declared that the Government was actively taking up the whole question. Referring to the representations made that the Government servants in Sind had taken part in certain religious controversies with a consequent uneasiness as to the attitude of the Government in the matter, His Excellency emphasized: I take this opportunity of stating clearly that there is no ground whatever for these apprehensions and that the Government preserves now, as it has always done, an absolutely impartial attitude in such matters. Government servants have been warned that so long as they are in Government service they can take no part either in their private or public capacities in any such matters.

The Governor then turned upon the subject of primary education and announced that the Government had trebled the provision of previous years two lakhs for primary schools in the coming year. After assuring the Council that very substantial progress had been made in the solution of the housing problem and that he only awaited the final sanction before acquainting them with the proposals, Sir George Lloyd alluded to the Indian Reform Bill and concluded.

The success or failure of this great measure will depend now upon the spirit that animates both the Government and the people of India. During the negotiations with regard to the reform scheme my Government has made every effort to assist and it is determined that so far as the Government is concerned a spirit of cordial sympathy and co-operation shall prevail in all ranks. I earnestly hope that not only the Honourable Members of my Legislative Council but also the press and the public at large will treat this matter in a large spirit of statesmanship and by their words as well as their actions assist in cultivating an atmosphere of goodwill between the various communities concerned so as to ensure fruition of the seeds now sown. (Applause)

Answering a series of questions relating to the disturbances in Ahmedabad in April last the Government replied that the whole question was the subject matter of an enquiry by the Disorders Enquiry Committee and that the Government awaited the results of the enquiry.

Replying to another question if the Government were aware of the large export of nearly sixty thousand cows from Gujarat by some American Companies, the Government stated that certain Brazilian subjects were purchasing cattle in Gujarat for export to Brazil and that an enquiry would be made as to its nature and extent.

Repeating another question the Government stated they had removed the bane upon any papers being taken in by registered public libraries.

The Council of the Western India National Liberal Association announce that they have decided that moderates as a party should not attend the Amritsar Congress and consider that the expression of moderates view on the Punjab affairs in their own Conference will carry more weight than if they joined the Congress especially in view of the Reform Bill.

10
Messrs. Mackennon Mackenzie and Co. Agents, P. and O. S. N. Company, inform:—We learn by to-day's mail that on arrival at Port Said of the "Kaiser-i-Hind" which left Bombay on the 15th November with troops civilian passengers and mails a suspected case of plague was reported among the troops. Subsequently two other suspicious cases were reported and the vessel was ordered to proceed to Alexandria for disembarkation of the passengers and disinfection of the ship. It was expected that the "Kaiser-i-Hind" would leave Alexandria again on the 10th December. No more details are known.

The Reception Committee of the All-India Moslem League, have elected Doctor Saifuddin Kitchlew as Chairman, and Shauk Faruq Miranbux and Badrul Islam Ali Khan, Vice Chairmen. As Dr. Kitchlew is not a vice Chairman to act for him will be appointed.

The Hon'ble Mr. W. W. Hernell, Director of Public Instruction, has issued a lengthy note in connection with the recent conference at Government House with regard to technological education. After reviewing at great length the reports submitted by committees previously appointed Mr. Hernell concludes:— My conviction is that we should concentrate for a moment on the training of engineer apprentices and that we should approach the conference, when His Excellency has fixed for the next month, with the primary object of deciding the lines on which we can proceed at once to create a technical school in Calcutta adjusted to the system for training apprentices in railway workshops which will be with the least possible delay inaugurated at Kanchrapara. I would design the machinery for Calcutta technical school with a view to its being able to carry out effectively the training of engineering apprentices in Calcutta. The question of improving the Calcutta commercial institute and of expanding and developing Serampore weaving institute I should postpone for the present with the intention of taking up these questions later together with general question, which will have to be faced before long, of the provision of technological training in Calcutta and the part which the reorganised Calcutta University should play in that provision.

In connection with Peace celebration in Calcutta one of the big events is to be aviation and military display. Two Bristol fighters will indulge in a sham fight over the parade ground.

Mail steamer "Khiva" which left Bombay on the 22nd November arrived at Marseilles on the 8th December.

M. Poulet left Moulmein at nine o'clock, but returned at one o'clock with a broken propeller blade. He landed safely.

The Postal Express train conveying the inward foreign mail leaves Bombay to-day at 15 30 hours.

At a meeting of the Calcutta Corporation held this afternoon it was resolved to bring out a water expert from England to report upon water supply of Calcutta and suggest measures for its improvement.

In connection with high rise in house rent in Calcutta, the Chairman of the European Association asked the Bengal Government to pass an emergency Act to limit the rise in rent. In reply the Government say that they do not see their way to introduce legislation pending the report of the Committee appointed for that purpose.

At the annual meeting of the Anglo Indian and domiciled European Association held last night, the Chairman, Mr. Arden Wood said that in view of the probability of far-reaching political changes, the community should set its house in order and prepare itself to play its part effectively in any scheme of political reform that might be eventually adopted. It was resolved that every effort should be made to effect an union of the League and the Association of the domiciled community.

Mr. Davar, City Magistrate, Poona, framed charge against the accused in the case in which Walwekar and Co., who run nine betting shops in Bombay and two in Poona charged one of their clerks named Mahade Ramachandra Gaikwad with cheating in respect of a sum of Rs. 1485. It is alleged that the false transaction was on the horse Royal Band which won the first race at Poona on the 13th September playing Rs. 165 for win on tote. The accused pleaded not guilty.

At the High Court Sessions to-day Mr. Justice Walsley and a special jury disposed of a cause in which James Dearden Stark, Assistant Controller in charge of Munitions Board depot at Narikeldanga was charged with criminal breach of trust and abetment of that offence. It was alleged that in May and June, last the accused sold some hoop iron and remitted to head office a portion of the sale proceeds and misappropriated the balance. The jury unanimously found the accused not guilty on both charges and His Lordship acquitted him.

బొంబాయి కాశన సభ. — బొంబాయి నగరమున నర్
కాష్ఠిజహంగీరు యూనివర్సిటీ వూరిలో గర్వరూపారి అధ్య
క్షుడికింద కాశనసభ జరిగినది. సంస్కరణవట్టము అవలులో
నికి కచ్చురరతును మరల నియోజనము జరుగగూడదని దొర
త మువారు సూచించిరి గర్వరూపారి సుడిచిరి. గ్రామపం
చాయలులు పీఠులలో వేలమునున్నను చట్టములను గూర్చి
మాటలాడిరి. స్థానికస్వరీపాలనముగ జంతులు ఏర్పడు
వరకు నిలిపి యుంచినది. ప్రాథమిక పాఠశాలకు మాం
దు సంరక్షనము 2 లక్ష లియ్యబడినది సంస్కరణమును సరి
గా పరిచేముటకు ప్రకా ప్రతినిధుల సద్భావ మరసరము.
సంస్కరణముకొరకు బొంబాయి వొరతనమువారు చాల అను
యోగముగా పనిచేసిరి సుడిచిరి.

సంధ్యార్చనములందు భారతీయః దేవ్యయమ పాల్గొన
రాదని కోరిను నాంబాముని మరయొక మహాత్ముని సంత
క్షేపముచేసి, సంధ్యార్చనములందు పాల్గొన రాదని మోదరా
బాను నైకాముగారి కోరికుం కొకతీర్మానము చేయబడెను.
సంధ్యార్చనములందు సంధ్యాయమ జరుగుచు వచ్చునది
యేను దేవ్యయమ స్వీకరింప కూడదని గూడనాకు తీర్మానించి.

మగే ద్రవాధి పేజీ గుప్తా అను అంశము కలకత్తా అంధుల సాధకాలయము మైజోర్ముకీయ పరమేశ్వరస్వామియై మెంటుపాల్స్ కేంద్రముగా కలకత్తాలో చదువుచున్న యుగవర్మ మెంటుపాల్స్ యూ 15 లకు; బక్రుగంజీ జిల్లాబోర్డువారు యూ 50 లకు ప్రతిమూసము వివాత్తి వేతన మిచ్చుట కంగీకరించి.

ఇల్లాగాను పట్టకొనబడి నను మూలము మెక్కినను అధి
కారులు కా దనుచున్నారు.

చాలాసంగధర తిలకవారు పంజాబులోనికి రాగూవ
దని జేయించిన నూర తోపు రెండు జేయించెను.

కందుకొత్తరవల సమిత్తము నేయూపాయలను పెద్దిం
పనండ బేరెర్లపురపాలక కంఘమువారిని వారింపవలసిని దని
కొర్కూ పి. ప. ను పెట్టుట దెనిబొందాయి క్రానికలువన
తెలిపెను.

బ్రిటిష్ గవర్నమెంట్ కోరిక ప్రకారము ౧౮౭౦
 వార్షిక బడ్జెట్ ను గూర్చి చివరమునకు వచ్చి టింగ్
 సింగ్ కోరికను సంతకము చేసి, ప్రభుత్వమునకు దాని
 తాత్పర్యమును, సామాన్యముగా వాగ్దానము చేసి
 ప్రతినిధి నొకని బంధమున నుంచును.

ఈ సెలవులను ఉద్దేశించి మితవాదం భజనము, సర్వ కలకలములుగాను దానికన్యకుల వసించిదలం తెలియచున్నది. కారణమే ఇట్లుంటే బయట దేరికొనాడ తెలియచున్నది. అప్పుడసరములో జరిగిన బాధితులను సభకు వరం రాష్ట్రమితవాదములు కొందరు పోయిన రని కూడ తెలియచున్నది.

అశోక ప్రరే, అను మిమన్సింను యుజ్యమను శక్తి
రక్షకానుమతిగైదు మరల పట్టునది బరద్యాను జ్ఞానాని
సృష్టింపబడెను. ఇత డిటీవలనే కామినునై నిష్పంధమునుండి
విడివీరిపబడెను.

బాంబాయి సంస్కృత్యవతుల కమిటీ ఆధ్యక్షులకు
మహాదానీ దిక్పాదాని శ్రీమన్ బ్రాహ్మణులు దానిలో నిట్లు
ప్రసాదిరి:-- సంగంధులు నుండి వచ్చినవారుకనే నాకొక కెను
దామాయుండున వత్రికానిలేఖలును కొందరు నానమృతి
లేకయే కాపేరు సంస్కృత్యవతుల కమిటీలో చేర్చబడిట్లు
చెప్పిరి. గవర్నమెంటువారిచే నియమించబడితినిని గూడ కొం
దఱు చెప్పవచ్చును. సంస్కృత్యవతులను జరుపవలయు
వారు ప్రజలకాని ప్రభుత్వమువారు కాక. అది యిటుండ
కమిటీలో చేర్చబడు ముందుగా నట్లు చేర్చవారియంగతియతి
స్రాయములను కనుగొనవలసి యుండెను. ఇంతిగాక వం
జాజనుదుగు హిందూజాతియును మరొకన్నిచొట్టకు గావించ
బడిన హూరవాత్యులను, కౌర్యయును మామాయ నేను
సంద్యుత్యవతులందు పాల్గొనవలయు. ఇంకను తుర్కీ-స్థితి విష
యదశ తొనుండ మహావీర్యుడైనను నేను సంతోషముతో
దిరుగవలయు, కనుక దయతో నానేగవాలిట్లునుడి తొలగింప
గోరుదున్నాను.

శ్రీ శ్రీ శేషులగు సర్ రత్న తాతా గారు:— ఈ నెల 9-వ తేదీ మధ్యాహ్నము బొంబాయి నగరమండరమున పెరిపు గారి వద్దాము ప్రకారము గవర్నరుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభాదినీ నది. శ్రీ శ్రీ శేషులగు సర్ రత్న తాతా గారిని ప్రశంసించుచు సర్ నారాయణ చంద్రాచర్యులు, సర్ దిన్నా పెటేటి, మా మాజీ నాగార్జు ప్రసంగించిరి. సర్ శాస్త్రి నాయుడు గారు కడపకు ముచ్చ టిం చిరి. తా తా గారి తో తమకు గల పరిచయము ను గూర్చి చెప్పిరి. తా తా గారు జాతీయవాదులతో సంగ్రహ్యుక. సంస్కరణములు శ్రీరలో నిర్దించగలవు. శేషలము అలివాడును తప్ప తక్కినవా గందరును సంతసించగలుగుదురు. భారతీయులు జాతీయవాదులైన భారతీయుల దట్టి దేశవాత్యాభిమానములు కలిగినందులకు అంగీకరణము మరియు సంతసించి దిని గవర్నరుగారు మదిదిరి.

సంస్కృతముల జేయగలమా?

(నాగపురము పాఠశాల ప్రకటనము)

నాలుగు సంవత్సరములకుండి ప్రపంచమున వేధించుచున్న ఘోరము గ్రామ వంశమునొంది లక్షలకొలది ప్రజలు హితులైరి. ఇట్లుకలది భవము నీవనలె కృతకరుపబడినది. ప్రపంచము అంగభేదమున, వారిమిత్రము చేసిన వాగ్దానముల విశ్వసింది, జన్మకు కరుణల మురియు నొందునకు ఆకలితోడను కృత్యముగ నుత్తరమున నుండవచ్చునకు ఉద్దేశముతో కులయగును కర్మముగ నుండవచ్చునకు ఉద్దేశముతోడను అనేకవ్యయముల లోనయ్యి వాని నన్నిటిని మిశ్రల వైరముతో నోకొనినది. కాని క్రస్తుతము (లిటిషు) సామ్రాజ్యము లో మనకు గలదునునది? సంకల్పికిని కాంతికిని బదులు విద్వాంసు, ఉద్యోగి, దక్షిణాఫ్రికా, ఇండియా జేయులలో జాతివైరములు తీరకుముగా వ్యాపించుచున్నవి.

సంగ్రామవిజయమునకు భారతదేశము ముందు, భవసహాయము సహాయము చేసి యుండెను. అదేకల్పితి యథా ప్రకారము వివరమునకుగానే మున్నది. క్రస్తుతము సంకల్పించినదిగానే అట్లేయులు కరుణచేసిన సహాయమునై భారతదేశమున కీర్తింబడింది. ఇందులమున భారతదేశమునకు దాగ్మము దొంగి, స్వార్థకర్మమున కిదికాదు అభియోగము ఆకలికొంది. కాని అదియంతయు కృత్యములమైనవి. నిన్నటినుండు అంగభేదమునకు క్రస్తుతములకు (ప్రాప్తి) కృత్యములు వానిమును, జ్ఞాన - సామ్రాజ్యముల కృత్యముల నిర్ణయము గ్రామమును గురించును స్వార్థకర్మములను సహభింపుచుండగా, (ప్రాచీన) గాని శాశ్వత యగు భారతదేశమున కీర్తిము అభ్యుదయపడలేదు. ఇంతేకాక పంజాబులో నేర్పబడిన గుణపాతము మన కెల్లరకు కలంపులు కలగజేయుచున్నవి. సంధి జరిగిపోదనే నాలుగు కానములు (పంజాబు) ప్రజాపాలకులమును కృత్యముల నిర్ణయమైనది. ప్రజలు కృత్యములములందోకనము చేయుచుండ, వారివై వైదికానము ప్రయోగింపబడినది. నిరాయుధులగు ప్రజలవై విమానులనుండి బాంబులు వేయబడి వి. ప్రజలు కరువులకల నడిచియులలో కొరతల దెబ్బలపాలు కావలసివచ్చెను. ప్రజలకు నీరు మొలకులు లేవంద చేయుదెను.

మహామృదీయు లభిగనంభాగముల (లిటిషు) వైరమున జేరిరి. కను రాజభక్తిని కల్పించిరి. వారి మిత్రమునకు దగు భారీభా (లిటిషు) వారికి ప్రతికూలముగ యుద్ధము చేసిరి. కాని భారీభా అధికారమున కింకనునును, అధికారము లోనన్న ముసలములకు పుకృత్యములను కళవరుకొనవలయు (లిటిషు) రాజనీతిజ్ఞులు చేసిన వాగ్దానముల నన్ని మహామృదీయులు (లిటిషు) వారియెడల కను రాజభక్తిని నీడలేరు. కాని ప్రధానమంత్రి యిటీవల గాదింపిన ఉపకృత్యములను వారి మిత్రభావములకు, అనుభవము భంగము వాటిల్లినది. అట్లే కనుక కరుణ కృత్యములకు ముప్పుకల కానియొనవో కుడుకు (లిటిషు) క్రస్తుతములను కీర్తింపవలెననియు, క్రస్తుతములకు సహాయము చేయవలెననియు మహామృదీయులు చెప్పుచున్నాడు. ఈవిధముగ భారతదేశమున వ్యాపరంతు ప్రజలకు సంబంధించిన భారీభమునకు కరుణ కృత్యముల కానియొనవో భారీభములకు కాంతి కలగజేయుచు, పంజాబు కరుణ గుండుచుండగా, రాజకీయ నిష్పంతులకు విమానముల కలగజేయుచు సంస్కృతముల జేయుచును అగ్ధులైదు.

భారతీయులగు మే మిందుములను ఆచరణములయందు పాల్గొనాలము.

(ఇట్లు) నీలకంఠరావు ఉత్తోడి (వైకృత్యము); ఎమ్. కె. పాపి. వి. ఎల్. వి. ఎమ్. మూడి (ఎల్. ఎమ్. ఎస్; ఎమ్. ఆర్. హోల్కర్ ఎల్. ఎమ్. ఎస్; ఎల్. వి. పంజాబి; ఎల్. వి. భారీ వి. ఎ, ఎమ్. కి; కె. వి. హెడ్డివా; జి. పి. ఓగో (మహారాష్ట్ర) క్రస్తుతా సంపాదకుడు); ధూడిరాజ్ తెంగాడి, ఎమ్. ఆర్. బోడి వి. ఎ, ఎల్. ఎల్. వి; ఎ. ఎల్. బోడ్డి (ప్రీతి); పి. డి. హోల్కర్, (ప్రీతి); పి. జి. జోగి; వి. ఆర్. మండలి; వి. వి. కరాండేకరి; యూనపు మోత్ర వి. పి. హెడ్డివా; ఎ. హెచ్ అమాచుడు (ఇంజనీరు); సామీ ఉల్లాఖాను (ప్రీతి); అనీ సుడ్డి అమాచుడు; ఎల్. వి. ఘాడాగి; ఆర్. ఎమ్. వైక్కి; వి. జి. పండిట్; పి. సి. కలికా; కె. పి. వైద్య; ఆర్. వి. గార్డిక్; ఆర్. జి. కరాంజి; కె. ఎమ్. కల్వర్థి; కె. ఎమ్. మూడి; య్యు. ఆర్. పురాణికు; ఎమ్. ఆకేకరు; డబ్ల్యు. వాచ్. ధానీ; వారిలాలు; ఎమ్. కె.

పోర్టు సెంటుజార్రిగ జేటు

వి. సి. యస్. ఆఫీసు.

కలహాక్ మైకాగారు ఈనాంకమునక గా నియమించబడిరి.

పోర్టు.

డిప్టీ మాజింకెండు పి. బిట్టర్ రావుగారికి సంకల్పించిరి. వారిముందు ప్రీతికలిత ఇచ్చుచుండిరి. హెచ్. యస్. టి. ఫిల్మిగారు దక్షిణరేంజి డిప్టీ ఇన్స్పెక్టరు జెనరల్ గా నియమించబడిరి.

జి. ఇ. ఓండేగారు తిరుచిపాల్లి క్రస్తుతానీతి నుమంకెండుగా నియమించబడిరి.

కెలిజం ఫారెస్టర్ గారు నెల్లూరుజిల్లా పోర్టు నూరింకెండుగా నియమించబడిరి.

వి. రామచంద్ర శాయముగారు కర్నూలుజిల్లా పోర్టు నుమంకెండుగా నియమించబడిరి. అనీ డివిజన్ గా నియమించబడిరి.

డిప్టీ కలెక్టర్.

జార్జి వాటిగారు గోదావరికి మార్పించిరి. మేకలకాళి.

గొ. ఎ. వై. జి. కాంధేగారు ఫిమరీస్ డైరెక్టరు ముందు జేయుచుందురు.

నిండటి నేరకులను కీర్తింబడుకు ఈనాంక పోర్టునికారి కధికారు మియ్యబడిరి.

డిప్టీ మాజింకెండు పిల్లె మొకకుబ్బారావుగారికి కర్నూలుజిల్లా డిప్టీ మాజింకెండుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ మైకాగారు కర్నూలుజిల్లా డిప్టీ మాజింకెండుగా నియమించబడిరి.

నిరాయుధుల ముచ్చటలు యెస్. హెచ్. సెన్సెక్ గారికి కర్నూలుజిల్లా ఇన్స్పెక్టరు పాత్రము (నాయకు) అధికారు మియ్యబడిరి. ఈనాంక పోర్టునిక వారు కి కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. డి. డి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

నెల్లూరుకందు ఈనాంక పోర్టునిక ముచ్చటలు ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

మనసి పాటిలి.

ఈనాంక పోర్టునిక వారు యాక్రిడి ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

తాలూకా బోర్డులు

ఈనాంక పోర్టునిక వారు యాక్రిడి తాలూకా బోర్డులను నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

జిల్లాబోర్డులు

ఈనాంక పోర్టునిక వారు యాక్రిడి జిల్లాబోర్డులను నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

వైద్య; ఎమ్. వి. అగ్గంకర్ (వారిష్టరు) జి. ఎల్. సుధేవారు. ఎమ్. సి. చిల్లె; ఎల్. వై. జేమ్సుకు. ఆర్. ఎమ్. జేమ్సుకు; జి. వి. జేమ్సుకు; ఎమ్. వి. నియోగి; వి. ఎల్. జేమ్సుకు; ఎమ్. ఎల్. పి. మూలు; డబ్ల్యు. ఎమ్. వారిష్టరు; జి. జి. దర్శి; కె. జి. రాయ; డి. కె. సాన్స్ ఎమ్. డి. ఫిల్మి. జి. హెచ్. ఫిల్మి, కలహాక్ ముచ్చటలు; వి. ఎ. జోగి, వి. వి. కలహాక్; కలహాక్ ముచ్చటలు.

విద్యాశాఖ. కలహాక్ కలహాక్ ముచ్చటలు (వైద్య) హెచ్. కలహాక్ ముచ్చటలు.

వి. రామారావుగారు కలహాక్ ముచ్చటలు ఇన్స్పెక్టరు అమాచుగా అయ్యి కలహాక్ ముచ్చటలు నియమించబడిరి. జి. వి. కలహాక్ ముచ్చటలు (కలహాక్ ముచ్చటలు) కలహాక్ ముచ్చటలు అమాచుగా అయ్యి కలహాక్ ముచ్చటలు నియమించబడిరి. యూ. ఎ. హెచ్. హెచ్. సాహెబుగారు వికాఖింబుం రేంజిని అనీ డివిజన్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలు

పుల్లెలూరి జగ. కలహాక్ ముచ్చటలు, కలహాక్ ముచ్చటలు అమాచుగా, రేంజిని కలహాక్ ముచ్చటలు.

డిప్టీ మాజింకెండు

ఎల్. కె. క్రీరాములు ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలు

ఈనాంక పోర్టునిక రేంజిని యాక్రిడి రేంజి అమాచుగా అయ్యి కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

వి. డి. కలహాక్ ముచ్చటలు

యెస్. జి. డి. కలహాక్ ముచ్చటలు గలహాక్ ముచ్చటలు సాంబిరి ఇంజనీరుగా నియమించబడిరి. ఈనాంక పోర్టునిక అమాచుగా అయ్యి కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలు

నిన్నటినును సాంబిరిగా అమాచుగా అయ్యి కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

మిశ్రుల వైరముగ జరుపబడినది. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి. కలహాక్ ముచ్చటలుగా నియమించబడిరి.

1917 సం॥ జూలై 30 తేదీతో అంతమయ్యే 13-6 ఘనరీతి క్రి తిరుమల తిరుపతి వగైరా

దేవస్థానముల రొక్క జమాఖర్చులు తెలియగల గోష్ఠ్యర (అప్ ప్రొప్ ర్టీ ట్ మెంట్)

(1936)

సంఖ్య.	ము తేక వరుమానములు	బాబువారి మొత్తం	వెరశి మొత్తం	సంఖ్య.	ఖర్చు వివరములు	బాబువారి మొత్తం	వెరశి మొత్తం
1	కానుకలవల్ల వరుమానములు:— a. రొట్టెమున్ను, చలామణినాణెమున్ను b. గయరు చలామణి నాణెముల విక్రయము	2,57,859 1,69,501	0 6 1 3	1	దేవస్థానముల దిట్టములు	21,335	7 7
2	ఆర్జితవల్ల వరుమానములు		1,36,431	2	కానుక బహుమానములు	232	5 6
3	దేవస్థాన సొత్తులవల్ల వరుమానములు:— a. ఇండ్లు నేలలమొక్క బాడుగలు b. అరణ్యములవల్ల జమ	1,533 98	14 8 9 0	3	ఆర్జితవిశేషప్రత్యవములు వగైరాలకు కాబడిన ఖర్చులు	2,274	8 10
4	ఇంగ్లీషు విద్యాలాలవల్ల జమ		1,6,627	4	సగితరం వగైరాలకు కొన్న సామానుల క్రయం	1,31,985	9 3
5	గవర్నమెంటు పత్రముల వడ్డీ		4,2,962	5	పబ్లికువర్కులు:— a. నూతనపనులు b. మరమ్మత్తులు c. ఇతర చిల్లరపనులు d. మరమ్మత్తు, శిబ్బందీలు, సాదల్ వారుములు e. కొరముట్లు, ఆముఖములవగైరా	83,135 8,378 11,321 6,841 3	10 8 1 0 11 5 0 4 2 9
6	కొలూకాగ్రామాదులవల్ల రెవిన్యూ:— (1) తిరుత్తణితాలూకా (2) కచ్చినామతాలూకా	2,14,058 1,43,742	0 8 6 0	6	విద్యాలాలు:— a. ఇంగ్లీషు విద్యాలాలు b. శ్రీవేంకటేశ్వరసంస్కృతవిద్యాలాల	20,434 8,664	13 7 5 5
7	ఇతర చిల్లర వరుమానములు		5,227	7	శిబ్బందీలు:— a. విచారణకర్త, ఖజానా, దేవస్థానముల ఆఫీసుల శిబ్బందీలు b. డిటా సానల్ వారుములు	68,376 48,006	3 4 1 1
8	వాపు, జనులు.		3,252	8	తాలూకాల బాపత్తు:— (1) తిరుత్తణితాలూకా గ్రామాదుల నగదుఖర్చు (2) కచ్చినామతాలూకా డిటా	1,27,932 1,02,965	1 4 9 1
9	ధర్మఫండు:— a. డిపాజిట్లు b. వడ్డీలవల్ల జమ c. ఇతర బాబులు	550 669 638	0 0 0 6 1 8	9	ఇతర బాబులు:— a. నగలుకొనుగోలు, మరమ్మత్తులు b. స్థలములు, ఇండ్లుకొనుగోలు c. గవర్నమెంటుపత్రముల ఖరీదు d. గవర్నమెంటు కిస్తీలు, మునిసిపల్ పనులు e. ఇతర ఖర్చులు, కోర్టుఖర్చులు	7,432 1,062 95,000 1,417	3 11 9 7 0 0 6 3
10	అసాధారణజనులు, కడకాలు:— a. కోర్టుఖర్చులు సహా కడకాలు వసూలు		3,02,96				
11	వాపుచేయవలసిన డిపాజిట్లు		19,275				
12	అమానత్తులు		31,768				
	వెరశి జమ		10,74,502				
	సాలుగుజాస్తా శిలుకు		4,05,940				
	వెరశి మొత్తం		14,80,442				

సాలుగుజాస్తా సాల్ మజుకూరు శిలుకుల వివరము.

		సాలుగుజాస్తా శిలుకు		సాలు మజుకూరు శిలుకు		5. ఇతర ఖర్చులు		351	8	8	2,861	11	0
1	హుజూరు ఖజానాలో నిలువ	3,91,673	14 8	6,35,183	15 1	11	అసాధారణమైన ఖర్చులు కడకాలు						
2	తిరుత్తణితాలూకా ఖజానాలో నిలువ	63	9 6	907	10 4	4	వసూలు కాతగిన కడకాలు				1,859	0	6
3	కచ్చినామ తాలూకా డిటా	536	7 10	296	4 7	7	12.వాపుచేసిన డిపాజిట్లు				14,010	0	0
4	విచారణకర్తలవారిపర్మనెంటుఅడ్వాన్సు	5,000	0 0	5,000	0 0	0	13.అమానత్తు పైనలాశీలు				34,109	7	7
5	వాపుకాని డిపాజిట్లు మొత్తం	6,266	0 0	11, 31	0 0								
6	అమానత్తులు జమఖర్చు చేయవలసినది	2,400	0 0	59	3 6		వెరశి మొత్తం ఖర్చులు				8,27,464		9
							సాలుగుజాస్తా శిలుకు				6,52,978	1	6
	వెరశి	4,05,940	0 0	6,52,978	1 6								
							వెరశి మొత్తం				14,80,442	2	3

జిల్లాకోర్టువారి నెం. 28 రు రూలుప్రకారం ప్రచురపరచడమైనది.

(Sd) ఏ. కృష్ణస్వామిరావు, (ప్రొవైసురీ) అధికారి.

(Sd) శ్రీ మహాంతు ప్రయాగదాసుశివారు, విచారణకర్త.

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!! అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగ మా మంటలను నొకేసారిగ ర రూపలకు కొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముందుగా చిట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబువారి యుండదు.

కోలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము పండ్లపాడి మోహినితైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 డబ్బి 1-కి 0-2-0 సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్ధ, తైత్వము, పడితము, రొమ్ముపడితము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
జెలుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా వెల రూ. 0-8-0; డబ్బి 1-కి రూ. 5-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ప్రేసరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుకెట్టి ఏధి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన వరమశ్రీద్రవ్యము టటోదిల్బహారు (కెజ్జి)

కరిమశ్రీద్రవ్యముల కన్నీటికి నిది రాజు

ఇండియాలోని అనేక అన్ని పదిగ్రహములందును చాల
తరతరములను ప్రశంసా కరములు నియోజింపబడినవి.

దీనిలో సారము వంటిది చేమియును లేదు గాన ఆచార
వలన దీనిని నూడే దీనిని నిరవ్యంగియగు నుపయోగింపవచ్చును. పలు
విధములగు పుష్పముల నువాసన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు
చుక్కలు లేబునమాలమీద వేసిన చాలానా. అప్పుడే కొనితెచ్చిన
పుష్పములను వ్యాపించు పరిణామమునటి తరమలే నవరిమిలముగ
వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసన నలచునంతి కాలము ముగియే పరి
మశ్రీద్రవ్యమునకు నిజము. వెదనైజు (ఆరకపుక్కుబుడ్డి) రు 2-0-0
మధ్యనైజు రు 0-12-0 చిన్న నైజు రు 0-8-0 వి.పి. చార్జి రు 0-5-0.
మిథులమునందు కొరకనివో క్రింది సోల్ ఏజంట్లకు వ్రాయుడు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 బామ్బాయ్ సీడు, బొంబాయి.

నర్వవృద్ధిక విషనంజీని.

(రెజెస్టర్డ్ డ్రగ్ మార్కు)

55

చి. బి. మో వచ్చువాడు సంవత్సరములో పోవుచును.

గుణములేకరి యజ్ఞపురేయవారలకు రూ 100 ఇశాం

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందు చుంట్
వలసిన ముఖ్యోపద్రవ్యము. అం
ముగాని, జీవజన్మద్యులకే పూ
క్షగాంచుబడియున్నది. ఎన్ని దినము
నాంచినను మందు గుణముమూలము
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక,
బక్ర, పాము, జడ్డి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నుకర
గించును. వెల పాకెట్ 1-కి 0-8-0.
పోస్ట్ 0-8-0. 1 డబ్బా పాకెట్
వెల రూ 5-0-0. పోస్ట్ 5-0-0.

వి.పి.సారి 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్ట్ 2 ఇశాం
కరమవుతు 100! 25 రూపాయలు కలిపిన నియోజింపబడును
నిరుదాహు:— ధ న ల క్షి 30 పెని,
16 వెంకటేశ్వర్, టి.పి. సోకానకేట పోస్టు, మదరాసు

ఆ త జ్జా సా.

శ్రీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

విద్యుత్తుల శక్తినియును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
తిప్పనైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0.
మదరాసు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టువాక్కు నెం 212, మదరాసు.

HEALTH FOR A POSTCARD

suffer from Functional If on Weakness, Exhaustion
and Impotency, take the first step to health by sending
for the Free Descriptive Booklet which describes Dr.
Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical
application known as the Erectruss. The Erectruss
treatment has cured where other methods had failed
and a perusal of the Booklet will make it clear to you
why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss
has been aptly described as an aid to Nature—the
actual cure being effected by an "excessive accumulation
of the blood in the diseased part," the Erectruss being the
means by which the desired accumulation is obtained.
This method is essential "Natural"—that is why it has
performed such miraculous cures. Write for Booklet by
next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batale
(India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS

(669)

శ్రీకృష్ణ భారతము.

కవిరాజు శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే మూలా
నుసారముగా ముద్రితమైనది. ఇందు నవ్వు యాదల
భారతమున లేని కథ లెన్నో కలవు.

1 వ సంపుటము (ఆదిపర్వములు) వెల రు 3-0-0
2 వ సంపుటము (ఆరణ్యపర్వము) 3-0-0
3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 3-0-0
పోస్ట్ 3 కొనవారే ధరింపవలెను. వైపు ప్రకములు రా
యర్ వైజా వైజా కాగితము కాలిగోయెండు.
వలయువారు:— మేనేజరు, కలావతి ప్రెస్సు,
(1885-647) రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

చిత్రాధిక సహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా
అతనిభృత్యు రక్తములకు జనించు జాడ్యములకు
ఔషధములతో మందు. దేరుపులను, నువ్వులను, గంజములను
పుండ్లను, పూతలను అన్ని విధములను గలగు నర్మ
కోగములకు ఔగోగము. (28)
మిక్కిలి శ్రీ వంశమైన రక్తము భారతీ
వనోపధి సాగవరిల్లా గుణ మిచ్చుచు నిస్సంశయము,
బాజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
కొగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధక
మును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును
పుకవరచును. శరీరాంగ్యమును గలగజేయును. 16 కోణుల
వర మందుకు 4 కొన్న బుడ్డిలో లభ్యమగును.
పాస్త్రెటరు.— పి. డి. సావంత్,
44. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్యపు వెంకటాచలపణ్డితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:— లక్ష్మీవలకుల ప్లేగురోగులకు
ఈ లక్ష్మీనిలాస రసములకు నిరోధులై యున్నాయి. ఒకే
యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తియ్యెద్య నుండెనేని
ప్లేగుకు ముగ్ధులైనను సిద్ధాపథము వేరొంటి లేదని
తామే సంకోచముగ బుద్ధులయి. దిబ్బరము, మూడవ
శార్దూల జ్వరములు, నన్ను పారియ మొదలగుచు ఉప్పు గుణ
మగును. సీసా 1-కి 1-0-0 5-కి 1 ఇశాం. (594-801)
2. శ్రీవాసతైలం:— ప్లేగుగర్భిణులకు, పంజల నొప్పి
పొవుటకు ముందుండు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం.
3. వైశ్యాక రాగసం:— వీని శేవింపింపవలె నుండెయే
యూత్రము 4 ప్లేక (కలరా) వాంతిలేది శరీరేధి, అతీర్ణ
భేదము గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం.
4. బోలనుభోదము:— బిడ్డలకు విలకాగ; తియ్యని
మందు. మందము, చులబద్ధము, అతీరవే, కృశీయము, కడు
పుట్టియుంట, అకలితమందుకు మొదలగుచు గుణముండు
తిడ్డము పుష్టిగలవారగును. సీసా 1-కి 0-12-0 5-కి 1 ఇశాం.
5. లో కామ మహార కస్తూరిమృతము:— బిడ్డలకు వయ

స్థు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమగుణ
కారి. మందము, పడితము, దగ్ధ, అతీర్ణము,
శరీరవారక, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వ
రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యిం
కవనేక రోగములను గుణములే నును.

250 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
కలిపా కర్కతో 5-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-18-0
" " 25-కి 5-8-0

కలి కొవడుతో కూడ అనుపానము తాగున పంపబడును.
శ్రీ నీరా రామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

న మ్మ క ము
బంగారు, వెండి, రత్నముల
నగలును, ఇతర వస్తువులను
వాషిను యచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.
ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, మదరాసు.
నగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను సుయైన ధర
లకు లియారుచేసి విక్రయించుట వుంచుచును. తయ
దన లేనివాటిని అతిక్రమముగా అద్దరుమేరకు లియారు
చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అద్దరుఇచ్చి నగలు తయారు
చేసుకొన్న వారికి మానమ్యము తెలుసును. (649-1842)
మా తేలుమందు అన్ని మందుల కంటె
మిక్కిలి చురుకుగా పనిచేయును. వెల 0-8-0.
అమృతాంజనం డి పో, 6, తంబుకెట్టి ఏధి, మదరాసు.